

LONDÝN 1385:
SPIKNUTÍ, JEHOŽ CÍLEM JE ZABÍT KRÁLE...

Kniha ke spálení

BRUCE HOLSINGER

Kniha ke spálení

Kniha ke spálení

BRUCE HOLSINGER

Přeložil Zdeněk Hron

Vydalo nakladatelství BB/art s.r.o. v roce 2017

Bořivojova 75, Praha 3

Copyright © 2014 Bruce Holsinger

All rights reserved.

Z anglického originálu *A Burnable Book*

(Published by Harper, London, 2014)

přeložil © 2017 Zdeněk Hron

Redakce textu: Zuzana Pokorná

Jazyková korektura: Jan Řehoř

Grafická úprava obálky © 2017 Jan Matoška

Elektronické formáty Dagmar Wankowska, *LiamART*

První vydání v českém jazyce

ISBN 978-80-7507-989-3 (pdf)

Věnováno mé matce
Sheile,
která mě naučila psát

Kráľ Eduard III.
(1312-1377) m.

Filipa Hengawická
(asi 1311-1369)

Eduard, princ waleský
zoupy Cerrý princ
(1330-1376)
m.

Lionel z Antwerp,
věvoda z Clarence
(1338-1368)
m.

Jana.

braběnká z Kentu
(1328-)

1. Elizabeth de Burgh
(1322-1363)

2. Violante Viscontina
(1353-)

Eduard
z Lancasteru
(1365-1372)

král Richard II.
(1367-)

Anna Česká
(1366-)

Philippa
m.
(1355-asi 1386)

Edmund Mortimer,
brabě z Marche
(asi 1352-1381)

Philippa
(1360-1415)

Elizabeth
(1364-)

Henry Bolingbroke
(1367-)

Mary de Bohun
(1368-)

ženatí:
John (před rokem 1364)
Edward (1365)
John (1366)
Isabella (1368)

Jan z Gentu,
věvoda z Lancasteru
(1340-)
m.

Edmund z Langley,
brabě z Cambridge
(1341)
m.

Thomas z Woodstock,
brabě z Buckinghamu
(1355-)
m.

1. Blanche z Lancasteru
(1345-1368)

2. Constance Kastilská
(1354-)

3. Katherine
Swaynfriedová
(asi 1350-)

Catherine
(1372-)

John
(1375-1376)

Isabella Kastilská
(asi 1355-)

Eleanor z Bohunnu
(asi 1366-)

kastilský král Petr I. Ultravý
(1334-1369)

Constance
(1354)

Isabel
(asi 1355)

Alfons,
kastilský koruntný princ
(1359-1362)

Sir Gilles/Paon de Roet
(asi 1310-asi 1380)

Katherine
m.

1. Sir Hugh Swaynford
(1340-1372)

2. Jan z Gentu
(asi 1340-)

Philippa (asi 1346-)
m.

Geoffrey Chaucer (asi 1340-)

Margaret (1363-)

Thomas (1367-)

Blanche (asi 1371)

John Beaufort (1373-)

Henry Beaufort (1375-)

Thomas Beaufort (1377-)

Joan Beaufortová (1379-)

Lewis
(1381-)

Thomas
(asi 1367-)

Jednající osoby

ČLENOVÉ ANGLICKÉHO KRÁLOVSKÉHO RODU, UROZENÍ PÁNI A JEJICH PŘÍBUZNÍ

Richard II., *syn prince Eduarda, zvaného Černý princ, a Jany z Kentu*
Jan z Gentu, *vévoda z Lancasteru, bratr prince Eduarda, strýc Richarda II.*
Henry Bolingbroke, *syn a dědic Jana z Gentu*
Jana, *hraběnka z Kentu, matka Richarda II.*
Robert de Vere, *hrabě z Oxfordu*
Stephen Weldon, *rytíř patřící k Oxfordově klíče*
Katherine Swynfordová, *rádkyně a choť Jana z Gentu, švagrová Geoffreyho Chaucera*
Robert Braybrooke, *londýnský biskup*
William Wykeham, *winchesterský biskup*
Michael de la Pole, *baron de la Pole a anglický kancléř*
Isabel Sywardová, *abatyše od Svatého Leonarda na Janovcové mýtině*

LONDÝNŠTÍ PŘEDSTAVITELÉ A KORUNNÍ ÚŘEDNÍCI

Thomas Pinchbeak, *královský justiciár*
Ralph Strode, *náměstek londýnského justiciára*
James Tewburn, *jeho písař*
Thomas Tyle, *královský londýnský koroner*
Nicholas Symkok, *koronerův písař*
Richard Bickle, *londýnský zlatník a rychtář z čtvrti Na Tržišti v City*
Thomas Tugg, *žalářník v Novobranské věznici*

Geoffrey Chaucer, *správce cel na vlnu*
Philippa Chaucerová, *jeho žena a sestra Katherine Swynfordové*

NEUROZENÉ ŽENY Z LONDÝNA A SOUTHWARKU

Eleanor Rykenerová, *těž Edgar, dorota z Hampejské uličky*
Mary Pottsová, *dorota tamtéž*
Agnes Fonteynová, *dorota tamtéž*
Joan Ruggová, *jejich bordelmamá*
Bess Wallerová, *bordelmamá z hampejzu U Biskupa Trtíka, matka Agnes
a Millicent Fonteynových*
Svatá Káča, *dorota U Biskupa Trtíka*

ŘEMESLNÍCI, LONDÝNŠTÍ A SOUTHWARŠTÍ MĚŠTANÉ A SPROSTÝ LID

John Gower, *vážený pán a básník ze Southwarku*
Will Cooper, *jeho sluha*
Simon Gower, *jeho syn, písař sira Johna Hawkwooda*
Mark Blythe, *kameník ze Southwarku*
George Lawler, *kořenář z Obilného vrchu*
Jane Lawlerová, *jeho žena*
Denise Haveringová, *vdova z Obilného vrchu*
Nathan Grimes, *mistr řeznický z Jateční uličky v Southwarku*
Tom Nayler, *jeho první učedník*
Gerald Rykener, *jeho druhý učedník a svěřenec; bratr Eleanor/Edgara*
Millicent Fonteynová, *svobodná žena z Cornhullu, sestra Agnes Fonteynové*
Sam Varney, *hrobník*

V OXFORDU

Peter de Quincey, *durhamský městský písař*
Sir John Clanvowe, *rytíř královské komory*
John Purvey, *lutterworthský kaplan, následovník Jana Viklefa*

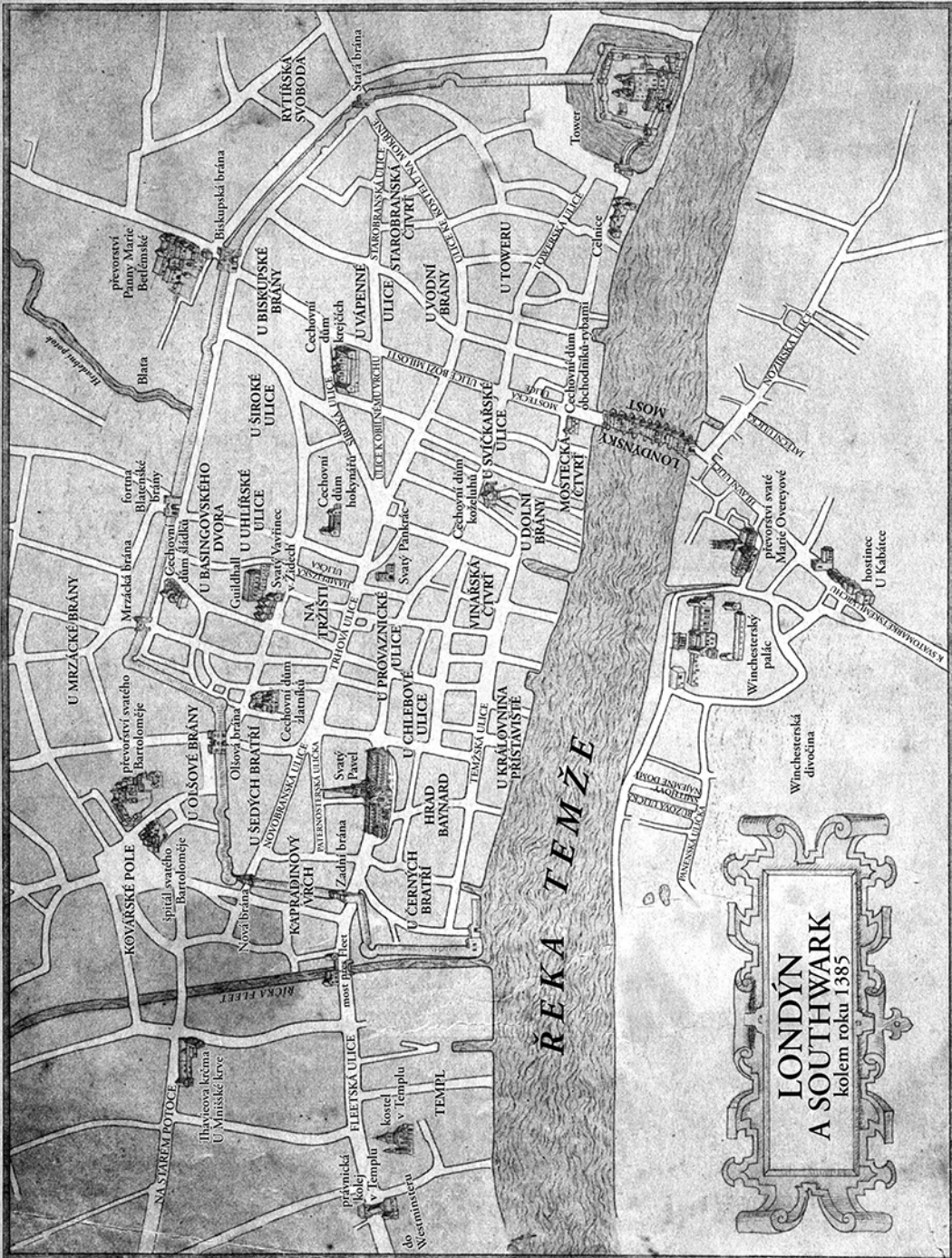
VE FLORENCII

John Hawkwood, *námezdní žoldněř, kondotiér, velitel Bílé roty*

Adam Scarlett, *jeho první zástupce*

Jacopo da Pietrasanta, *jeho kancléř*

Giovanni Desilio, *doktor na Studiu generale neboli univerzitě v Sieně*

*Při švestkovém princi se prelát postaví
proti faunovi s třemi péry a pýchou kožešiny,
hrubý hrad jádro vylouskne a vyplivne,
ať panování k pádu přivede, mors regis vykřičí.*

*U břehu biskupa řezníci slavně stanou,
ve jménu Božím tam s nožem v ruce vytrvají
a pak vyrazí sloužit za zpěvu spiritus.*

*V paláci preláta, celém posetém perlami,
úskokem kralotvůrce krále odkralovat,
magnáta, jehož majestát se mísí s mort.*

*Jen půl jestřábi desítky snad padoucha prozradí.
V den svatého Dunstana osud zpečetí mu smrt.*

*Třinácté proroctví z Liber de Mortibus Regum Anglorum
(„Knihy smrtí anglických králů“)*

Prolog

Blata severně od hradeb

Agnes se pod měsícem zahaleným v mracích choulí na místěčku zastřeném naprostou tmou a sleduje ho, toho muže v tmavé kápi, který u hasnoucího ohně právě vyslýchá nějakou dívku. Zpočátku s ní zachází zdánlivě laskavě, téměř jemně. Mluví spolu jazykem, který se podobá francouzštině – sice ne takové, jakou se mluví ve Stratfordu-at-Bowe či v Paříži, ale řečí artikulovanou hluboko v hrdle a zabarvenou jihem. On má v hlase olivy a fíky, objetí teplejších moří.

Opakuje poslední otázku.

Dívka mlčí.

Udeří ji.

Ona upadne na zem. Muž přidřepne a zaplete prsty do záplavy jejích vlasů. „*Dúvej libro?*“ zazpívá jemně. „*Libro, mí ragazza. Libro.*“ Klidně by to mohla být milostná píseň.

Děvče zavrtí hlavou. Tentokrát muž použije pěst a vyrazí jí ze rtů spršku krve a slin, která zasyčí jako na doutnajícím poleně. Pak ji pozvedne, hlava se jí před ním bezmocně kývá a tělo jí v jeho rukou visí jako polámaná panenka. Další ranou přerazí dívce nos.

„*Libro!*“ To už na ni muž řve a cloumá jejím tělem.

„*Nonloso!*“ vykřikne dívka. „*Nonloso, síñoré.*“ A plivne mu do obličeje.

Muž ji pustí a vstane. S rukama na kolenou vychrlí záplavu slov. Agnes vůbec nechápe, co znamenají, ale dívka prudce zavrtí hlavou a při tom má ruce sepjaté k modlitbě.

„*Nenene, síñoré, nenene.*“ Pronikavě ječí, vzlyká, pak už jen kňourá a její slábnoucí výkřiky se postupně vytrácejí do ticha vřesoviště.

Když zmlkne, muž se znovu zeptá: „*Dúvej libro?*“

Tentokrát dívka zaváhá. Měsíční svit zachytí bělmo jejích očí, pohled vržený k neproniknutelnému listí.

Agnes v hustém křoví ztuhne a je připravená dát se na útěk. Okamžik se prodlužuje. Nakonec dívka na mýtině skloní hlavu. „*Nonloso*.“ Tentokrát jí z hlasu zní sebedůvěra a je znát, že se nebojí.

Muž zvedne ruku. Třímá v ní nějakou hůl. Ale ne, je to kladivo. „Máš poslední příležitost, moje milá.“

Agnes celá ztuhne hrůzou. *Angličtina dokonalého gentlemana*. A nejen to, hlas toho pána přece zná, zazněl jí blízko u uší, ale nemůže si vybavit jeho obličej. Jeden z tisíců.

Dívka pak zvrátí hlavu dozadu, rty rozevřené k temné obloze a v poslední záplavě slov k ní stoupá děs: „*Ač faun spárům sokola unikne a háček osidla zbaví se, až otce i syna i ducha zapějeme, tak ostří města varuj se!*“

Opět angličtina, s kultivovaným přízvukem, matoucí noc takovými podivnými zlými předpověďmi vrhanými ke hvězdám. Posmívá se mu, napadlo Agnes. Muž váhá a v ruce pořád zdvižené nad hlavou nadále třímá kladivo.

To pak konečně dopadne. Blýskne se železo a ozve se zvuk, na který Agnes do smrti nezapomene.

Agnes celé hodiny čeká, zatímco měsíc se vytrácí z oblohy a zvuky vydávané nočními tvory se pomalu propadají do bezedného ticha. Potom nastane rozbrásk, ptačí zpěv se mísí se vzdálenými výkřiky lidí pracujících v obvodu městských hradeb. Z převorství zní ranní chvalozpěvy a nad vřesovištěm svítá.

Je čas se hnout z místa. Agnes odhrne husté větve a poškrábe si zápěstí o spleť změř větvíček a chrastí. Opatrně vykročí mezi petrklíče, bledou pokrývkou vůně.

Pohledem přejede mýtinu: přístřešek, zbytky ohně, mrtvolu. Vrah vysvlékl dívku donaha. Ne snad s nepředstavitelným úmyslem, ale se záměrem, který zřetelně vypovídá o jeho plánu. Prohledával ji, trhal ji jako vlk čerstvou kořist. Na jemných prstech ani stopa po prstenu, na útlé šíji žádná brož, zato na zápěstí zůstal náramek ze stříbrných kroužků. Agnes ho pravou rukou neohrabaně rozepíná a při tom obdivuje malý perlový přívěsek, jemný řetízek. Zastrčí si ho do kapsáře. Jedinou další cennou věcí jsou šaty z damašku, přehozené přes ztrouchnivělou kládu. Příliš velké a objemné, aby se daly donést do města, a příliš drahocenné, aby je Agnes mohla nosit.

Levá ruka, kterou pořád křečovitě drží u boku, ji bolí. Uzlíček si tiskne k prsům tak silně, až se jí téměř vryl do těla. Tisíce trnů jí drásá tělo, když si prohlíží, co jí dívka, která skončila tak špatně, několik hodin předtím hodila

bez jediného slova. Kus pestré látky svázané řemínkem, do níž byl zabalen nějaký hranatý předmět. Agnes se zhroutlí na vysoký kámen a položí si uzlíček na kolena. Jediným trhnutím ho rozváže.

Nějaká kniha. Otevře ji a hledá obrázky. Žádné tam nejsou. Pohodí tenký rukopis na zem.

Další věcí, které si všimne, je látka. Hedvábný čtverec, hustě a křiklavě vyšívaný, který si ještě udržuje tvar té knížky. Rozloží látku naplno. A najednou čte v následující řeci: v rozdělení, v rubovém plochem vyšívání, ve vytažených nitích a v řetízkových stezích utajený příběh vyličený azurovou, zlatou a zelenou nití. Uprostřed látky tkví symbol, který mluví o osobách a věcech zdaleka převyšujících její postavení. Tady je nějaký chlapec, támhle nějaký hrad, onde nějaký král a tu zas vyrůstající lvi, tady francouzské lilie, tuhle nějaký meč a tam zas nějaký štít.

Agnes se trochu vyzná v livrejích a domýšlí se, jaký význam může mít to, co drží v ruce. Právě kvůli tomu zemřela nějaká žena a nějaký muž pro to zabil. Ale proč? Vybaví si poslední slova té dívky, která jí nejdou z hlavy:

*„Ač faun spárům sokola unikne
a háček osidla zbaví se,
až otce i syna i ducha zapějeme,
tak ostří města varuj se!“*

Byl to rytmus veršů známých od potulných pěvců, ale takových, jaké nikdy předtím neslyšela. Ale rým už jí nepůjde z hlavy a má ho plnou pusou, když přemýšlí, jak projde hradbami. Která cesta bude pravděpodobně méně střežená, strážci které brány se nejspíš nebudou zdržovat s utahanou courou, nějakou takovou dorotou, co se v téhle hodině vleče do Londýna?

Mrzácká brána. Agnes naposledy poklekne k mrtvé dívce a šeptem se modlí. Vezme knihu, znovu ji zabalí do látky a pak obojí schová v sukních.

Brzy nechala Blata za zády a dala se po cestě pod dlážděnou silnicí, vinoucí se severně od města, které jí náhle bylo cizí, ačkoli mezi jeho četnými branami předtím prožila téměř celý svůj život. Vchází do Londýna s nejasným vědomím, že u sebe i v mysli má věci nesmírné ceny, třebaže si není jistá, co s nimi má dělat, a ani co znamenají, ani komu může důvěřovat.

Látka, kniha, útržek veršů.

Co z nich stojí za to, aby se kvůli nim umíralo?

ČÁST I

Švestkový princ

*XV. den před dubnovými kalendami do dubnových id,
osmého roku panování Richarda II.
(18. března–13. dubna 1385)*

Novobranská věznice, Kapradinový vrch

Ovineme-li svůj život kolem utajených životů jiných lidí, postavíme-li svůj dům na jejich narušených základech, brzy začneme všechny užitečné znalosti považovat za něco, co nám samozřejmě a právem patří. Cítíme se oprávněni získávat poznatky. Platíme za to značnou cenou, ale užíváme je s rozmyslem a náležitě. Netěšíme-li se v jistých kruzích právě důvěře, přesto nám prokazují úctu a naše jméno má určitou váhu. Málokdy býváme překvapeni a nikdy se nedáme oklamat.

Přesto však možná nastane čas, kdy nám naše znalosti nebudou nic platné. Chvilé, kdy zjistíme, že se nám i ty největší jistoty – přátelství, rodina, a dokonce i víra – před očima ztrácejí v stínech zmatků. Kdy světlo zmizí a přesvědčení se rozplyne v nicotě, a naopak začne období naší nejtemnější nevědomosti.

To moje připadlo na osmý rok panování Richarda II., na onu řadu týdnů, která odděluje střízlivost půstu od bouřlivého veselí o svátku svatého Dunstana. Londýn často přechází konec zimy a příchod jara s chladnou nevšímavostí. Toho roku to bylo úplně stejné. Únor byl neúprosný, březen ještě horší, a zatímco se město pomalu škrábalo k dubnu, ovzduší se na první pohled stávalo ještě nevlídnější, obloha ještě šedivější a déšť, který smýval z povrchu trávníků a kamenů sebemenší náznak tepla, ještě pronikavější.

Totéž platilo o Novobranské věznici – ve vzduchu zápach a na jazyku nepříjemný povlak. Toho olovnatého jitra jsem přešel po mostě, abych si promluvil s Markem Blythem, který skončil za mřížemi pro vraždu svého učedníka. A kromě toho jsem přišel, abych prokázal drobnou laskavost převorovi kláštera svaté Marie Overeyové v southwarské farnosti, v níž Blythe býval polírem. Řadu let jsem pronajímal dům přistavěný k jižní hradbě převorství a jeho rodinu jsem dobře znal.

Chvilí jsme z různých stran probírali nadcházející proces i otázku, zda bych

mu případně mohl pomoci se mu vyhnout. Na zatuchlé galerii neplálo žádné světlo. Ztrácel jsem trpělivost a představivost ještě víc než obvykle. „Nemáš na vybranou, nechceš-li viset nebo nemá-li tě potkat ještě něco horšího,“ řekl jsem mu. „A to se děje, Marku. Viděl jsme to. A pocítil.“

„Byla to nehoda, Mistře Gowere.“

„To tvrdíš ty, Marku. Jak jsi mohl vědět, že se ta náprava zlomí?“ Po tváři mu navzdory mrazivému ovzduší panujícimu v žaláři skápla slza potu hustého jako kolomaz. Blythe přišel o tři prsty, dva na levé ruce a palec na pravé, tělo měl poznamenané nebezpečími, jež s sebou přináší jeho řemeslo, a těžké řetězy nasazované v Novobranské věznici mu rozryly zápěstí. Ztlumil jsem hlas. „Ale ta náprava se opravdu zlomila. Kameny – bylo jich půl sudu – se skutečně vysypaly a rozdrtily tomu chlapci nohy. Tvůj učedník přišel o život, Marku. A ty jsi byl odpovědný za spolehlivost té káry.“

„Podle mě ale ne, a pokud jde o káru...“ Hlas dozněl do prázdna.

Uslyšel jsem nějaký vzdech a vzápětí jsem si uvědomil, že byl můj vlastní. „Potíž je, Marku, v tom, že zákon rozlišuje různé kategorie nehod. Nemůžeš tvrdit, že šlo o náhodné zranění, když tvá vlastní nedbalost – když se za příčinu smrti považuje tvá vlastní lehkomyšlnost.“

Blytheovi klesly ruce na stůl.

„Prosím tě, nenuť mě, abych musel tvé ženě říct, že jsi právě vložil svůj osud do rukou malé poroty.“

Řemeslník vyvalil oči. „Ale budete stát při mně, že ano, Mistře Gowere?“

„Nejsem advokát, Marku. Mám jen styky. A peníze. Obojím ti mohu prospět. Ale ne před porotou.“ Neřekl jsem, že na to není vhodná chvíle. Před loňským zákrokem jsem mohl podplatit každou porotu v celém království.

Markovi poklesla ramena. „Takže nemusí dojít k procesu. Jak rychle mě odsud můžete dostat?“

Zaváhal jsem. „Zůstaneš tu do příštího vyřešení nashromážděných případů. Řekl bych, že do června.“

„Tak dlouho, pane? A *tady*?“ Vězeň zavrtěl hlavou. „Pošlou mě do Bocarda. Říká se, že tam lidi pořádně skřípnou. Přibíjejí je jako samotného Ježíše Krista a sami si navzájem provádějí hnusné věci. Do Bocarda nechci, Mistře Gowere, to ti přísahám při své krvi.“

Položil jsem dlaně na Blytheovy rozdrcené prsty a uklidnil jsem je na dřevě stolu. Znetvořené, polámané a zčernalé po letech kamenické práce tyhle prsty vytvořily svůj díl užitečné krásy: okenní překlady, opěrné pilíře, klenební pole v biskupském paláci zdobené perlovcem, spárování tak přesné, až se z odstupu

pouhých několika kroků nedalo poznat, že to, co má člověk před očima, není jednoduší kámen. „Marku, udělám, co budu moct, abych...“

„Tak konec!“

Trhl jsem sebou, protože zavrzaly staré veřeje a dveře se napůl otevřely. Žalářník z Novobranské věznice Tom Tugg – ten kohout vládnoucí na svém dvorku. Zamával kruhem plným klíčů, z nichž každý představoval píd zkrabaceného železa. „Teď se budou přepočítávat a vybírat poplatky,“ zabroukal a dva klíčníci udělali svou práci. Blythe zasténal, okovy se mu zařizly do oteklych zápěstí.

Sice to chvíli trvalo, ale Tugg si konečně přece jen všiml mého obličeje. Dokonce i v chabém svitu tří svíček jsem zahlédl, jak vydechl překvapením.

„Co to má znamenat – kdo nechal toho *ďábla* mluvit s mým vězněm?“ Obrátil se na své podřízené. „Kdo je sem pustil?“

Tvůj zástupce. Ruka ruku myje. Klíčníci jen pokrčili rameny.

„Odvedte ho zpátky!“ poručil Tugg a znechuceně si odplivl. Podíval se po mně a sklidil můj nejsrdečnější úsměv. Olízl si rty. „Tak teda jdeme.“

Než Blythea odvedli opačným směrem, poplácal jsem ho po širokých zádech. Tugg mě pak vedl chodbou až do hlavní brány. V ženské cele vypukla rvačka a shromážděné osoby s nadšením kvitovaly křupání kostí lámaných o kamennou podlahu. V bráně se ke mně Tugg obrátil s otázkou: „Tak co?“ Bradu měl podřobanou a neoholenou.

„Byl bych rád, kdybyste Blythe do vyřešení případu předali do věznice u Zadní brány.“

Tugg svraštil husté obočí. „Do vězení u Zadní brány, říkáte?“ Byl to nový žalář, teprve nedávno dostavěný a svěřený do péče městských úřadů, v němž byli zadržováni výhradně ti, kdo se dopustili přestupků spadajících pod civilní právo. Vládly tam tak příjemné podmínky, že se vyprávělo o tom, jak vězňové uzavírají dohody, aby mohli zůstat zavřeni. „Musíš chápat, *jak tu na tom jsem*, Gowere,“ řekl žalářník a mírně vysunul bradu. „Novobranská věznice je prošípovaná donašeči.“

„Taky jsem slyšel,“ souhlasil jsem, protože na něco takového jsem byl připravený. „Tajná spojení se Skoty, za každým rohem číhají francouzští špehové.“

„Podle posledního stavu je jich zadržovaných dvacet bez možnosti propuštění na kauci.“

„Tím spíš by Mark Blythe měl být přeražen, poněvadž není žádný špeh,“ řekl jsem. „Zmírníte tím přeplněnost a pustíte z mysli obyčejného malého provinilce.“ Téměř jsem dosáhl svého. „Můžete tvrdit, že to byl váš nápad, přece jste rozumný velitel.“

Hlasitě vydechl. „Libru, Gowere. Vemu si libru za jeho přeražení, což vzhledem k tomu, že mají tak nedůtklivého žalárníka, a kvůli jednání s Guildhallem, v němž sídlí radnice...“

„Báječně,“ odpověděl jsem mu. „Odečteme to z tvé bilance.“ Tugg mi pořád dlužil spoustu liber a na další troše šilinků zas tolik nezáleželo.

„Podívejte, Gowere...“

„Není na co se dívat, Tuggu. Máš u mě dluh a já mám tvůj úpis. A kromě toho mám ještě děsný...“

„Tak dobře, přijde do vězení u Zadní brány,“ řekl žalárník s dalším těžkým povzdechem. „Zůstane tam až do vyřešení případu.“

Změřil jsem si ho přísným pohledem. „Ale živý.“ Na to mi souhlasně přikývl.

Před Novobranskou věznicí jsem si zase obul dřeváky, vyšel za hradby, vydal se po blátivé cestě do čtvrti Na Starém potoce a na mostě mělce dýchal, zatímco jsem se zvenčí blížil k tamní čtvrti. Před hřbitovem u kostela svatého Ondřeje kázal divoce rozcuchaný muž do mrholení, přičemž jeho jedinými farníky byl půlkruh větřících koz. Právě když jsem hned na východ od Thavieova hostince U Mnišské krve zapadl do úzké uličky, zachytil jsem útržek nějakých veršů:

*„Dlouho nás povede, bohatě bude vládnout
mukami moru, ranami vleklé války,
morire však je věc, již snést musí všichni vládci.“*

Všichni králové musí zemřít. To je tedy pravda a ty verše byly dobře udělané, přestože kazatel brzy upadl do běžného lamentování. Zkaženost, obžerství, chlípnost, nadcházející zahlázení bezbožných. Napadlo mě, jak dlouho asi potrvá, než ten chudák skončí v jedné cele s Blythem.

Thavieova krčma U Mnišské krve, průčelím obrácená do ulice, byla vydaná na pospas rozmarům počasí, dveře totiž měla otevřené a zajištěné cihlou. Nakoukl jsem dovnitř a kývl na hostinského. Hodil mi džbáněk. Pod schody seděla jeho dcera, takové asi osmileté hubené stvoření. Nožkami se opírala o vedlejší sud, sklonila můj džbáněk pod bronzovou pípu a opatrně jí otočila. Hodil jsem jí do drobné dlaně pár pencí. Pod lesklým obočím se jí v unavených očích na chvíli rozzářil chabý úsměv, zadívala se upřeně mimo mě nahoru po schodech a čekala na otcův další úlovek.

S kyselým slabým pivem na jazyku jsem si prohlédl krčmu pod úrovní cesty, chabě osvětlenou řadou svítilen kývajících se na těžkých trámech. Stoly byly skoro prázdné, jen okolo krbu se kupily dvě skupiny mužů. Kameníci, kteří se

právě vrátili z práce na mostě. Sklidil jsem několik zachmuřených pohledů. Z provlhlého oblečení stoupala pára a shora doléhalo tlumené dusání bot.

V nejzapadlejším koutě seděl můj přítel, sám, a zamračeně hleděl do svého pití, zatímco mu prsty obloukem pomalu kroužily kolem okraje džbánu. Na lavici vypadal zhrouceně, obočí měl svraštěné, oči zúžené soustředěním a celý působil napjatě, jako by se zaměřil na nějakou nahlas nevyslovenou myšlenku.

„Geoffrey,“ zavolal jsem a vykročil k němu.

Prudce se napůl obrátil, vstal a tvář se mu rozzářila úsměvem. „*Mon ami*.“ A rozpřáhl ruce.

Když jsem ho objal, pocítil jsem dobře známé vzdušné očekávání: dvorních klepů, básnického škádlení, novinek o společných známých. Ale pod tenkým pláštěm jsem vnímal i žebra, tak tvrdá pod napjatou pokožkou. Té zimy Chaucer zhubl o mnoho liber, od minulého návratu z ciziny ho bylo méně a jeho nikterak módní plášť z nebarveného sukna, střížený prostě a s rovnými rukávy, propůjčoval jeho vzhledu téměř venkovské rysy. Obvykle se oblékal jako nějaký hejsek. Napadlo mě, co asi způsobilo takovou změnu.

Chvilku jsme jen tak popíjeli a mlčeli jako dva psi čichající po dlouhém odloučení kolem sebe. Nakonec se naklonil přes stůl. „Jak to jde, John? Víš přece...“

Odvrátil jsem zrak. „Tu ránu neдрásej, Geoffrey.“

Přešel to beze slova a vzápětí se dotkl mého lokte. „Doufám, že se alespoň začala hojit.“

„Nechal jsem to všechno na Hromnice odstěhovat a prodat – totiž většinu věcí.“ Hromnice: očišťování, čištění a smýčení duše a spíže. Myslel jsem, což se mi po řadu týdnů předtím nestalo, na modlitební knížku patřící Sarah, která byla po okrajích a na předsádkách hustě popsaná jejími poznámkami. Byla to jedna z mála věcí, jež jí patřily a které jsem si nechal.

Chaucer odtáhl ruku. Zeptal jsem se na Philippu. Smetl ze stolu smítko. „Drží se u dvora a poletuje okolo své sestry a infantky. A že neustále někam cestuju, není vůbec dobré. Calais, Pět přístavů.“

„A co poslední cesta do Toskánska a do Milána? Cla se bez tebe obešla?“ Chaucer už v listopadu zařídil, aby za něho v celnici zaskočil nějaký zástupce. Cesta na jih byla připravena ve spěchu a vedly k ní důvody, které si nechal sám pro sebe.

„Sem tam vyjednávání pro kancléře – tady nějaký ten úplatek, tady a tam zas falešný slib.“ Přistrčil mi přes stůl kus *talgaru*. Waleský sýr mi na jazyku připadal jako zjevení – ostrý, sytý a sladce zapovězený. „Tahle cesta ovšem byla

o něco méně oficiální než předcházející. *Inglese italianizzato, diavolo incarnato*.“ Nuceně si nasadil zlověstný úsměv.

Poitalštěný Angličan je vtělený ďábel. „K takovému úsudku jsi dal podnět ty sám, vid’?“

„Ty se tedy učíš!“

Nebyla to pravda, ačkoli při občasných lekcích, které jsem v předcházejících letech dostával od Chaucera, jsem se naučil hrstku užitečných obrátů. „*Donde il formaggio?*“ zeptal jsem se trapně a přitom předstíral, že hledám sýr.

Chaucer se usmál. „Správně je *dov'è il formaggio*, Johne, ne *donde*. Kde je sýr, nikoli *odkud* je.“ A přistrčil mi ho.

„*Dov'è*. Tak dobře.“ Ukrojil jsem si další klínek.

Chaucer povídal dál o své cestě: „A ty knihy! V knihovnách Viscontiů ani nelze natáhnout ruku, aniž... Když už mluvíme o knihách, přivezl jsem ti nějakou maličkost.“ Vyndal z mošny svazek a položil ho mezi nás. „*Il Filostrato*. Dílo, které mi tě připomíná od chvíle, co jsem ho před lety poprvé četl, ačkoli nemůžu říct proč vlastně. Je to tragédie pojednávající o trojské válce, milostný příběh. Sice neodpovídá tvému obvyklému vkusu, ale přesto mám za to, že se ti bude líbit. A mně poskytne záminku, abych tě mohl dál učit italsky.“

Poděkoval jsem mu a pohladil hřbet a vazbu zdobené puklami. Teletina, obarvená sytě nachově, chladná a hladká. „Kdo to napsal?“

„Giovanni Boccaccio,“ odpověděl. „Jednou jsem se s ním snažil setkat, ale nechtěl mě vidět. Samotář, skoro poustevník.“

„Boccaccio.“ Jméno připomínající ten waleský sýr, stojí za to, aby si je člověk vychutnal na jazyku. Při listování jsem se rty dotýkal záhlaví a obdivoval jsem strašidelnou tenkost pergamenu z mrtvě narozeného telete. Sice žádné iluminace přes celou stránku, ale větší iniciály byly ozdobné se zlatými rozvilinami, provedené celou barevnou paletou inkoustů, patky písmen sahaly až k okrajům a kolem nich se obtáčela určitá zvířata. Na druhém listu byla báseň, jediná sloka, napsaná rukopisem, který jsem dobře znal:

*„Jdi, knížko, k přemoudrému příteli,
postav mu svatostánek nad hlavou,
kout vědění, abychom zmoudřeli,
tam začasť mu budeš útěchou,
údy mu knižní pouta ovinou.*

*Akvamaríny ukryj, jinak věz, že
Gowerův přítel tě hodí do vln Temže.“*

Chaucerovy verše jako vždy zachycovaly zvolené téma s přesností zrcadla. Mé řídoucí vlasy, které čím dál víc šedivěly. Mou vysokou hubenou postavu, jež o dva palce převyšovala Chaucerovu, a on rozhodně nebyl malý. A nakonec oči. Iluminátor, jehož jsem kdysi znal, nazval jejich barevný odstín „gowe-rovskou zelení“ a ve snaze o jeho napodobení se vůbec nedopracoval úspěchu. Sarah je sice vždy přirovnávala k rodné Malvernské pahorkatině za poledne, ale přesto zemřela dřív, než se stačila dobrat celé pravdy o nich i o jejich zmenšujících se schopnostech. To věděl jen Chaucer a své poznání vyjádřil dojemným náznakem ochrany v závěrečném dvojverší.

Vzhlédl jsem a spatřil ho, jak nepřítomně hledí na protější stěnu. Zavřel jsem knihu.

„Proč ses chtěl sejít zrovna tady?“

„Na Starém potoce mě tolik neznají,“ zašeptal francouzsky, aby mě poškodil, „v téhle čtvrti je méně pravděpodobné, že mě poznají, než by to bylo v obvodu hradeb.“

„Ach, tak,“ řekl jsem mu na to rovněž francouzsky. „Pak jsem se tedy stal předmětem tajného poslání. Podobného tvým návštěvám u Hawkwooda a ve florentské *commune*, městské obci.“

Úsměv mu pohasl. „Hawkwood. Ano. Víš, když jsem byl ve Florencii, strávil jsem se Simonem nějakou dobu.“

„Pro rány Boží, Geoffrey!“

Vypadal nesvůj. „Poté, co zemřela Sarah, jsi mu nepsal.“

„Ne.“

„Je to tvůj syn, Johne. Tvůj jediný dědic.“

Dítě, které zůstalo naživu, zatímco tři další ne. Dopil jsem džbánku a dal děvčeti znamení, aby přineslo další.

„Ozval se ti?“ zeptal se Chaucer, protože četl mé myšlenky.

Zhluboka jsem si přihnul z čerstvě nalitého džbánu. „Raději mi pověz něco o svých synech,“ řekl jsem v chabé snaze změnit téma hovoru. „Jak si Thomas vede coby almužník?“

„Nejspíš docela dobře,“ odpověděl.

„A co malý Lewis?“

„Ten ďáblík je u matky.“ Chaucer mírně pokrčil rameny. „Někteří nazývají ďáblem *jeho*, toho našeho Hawkwooda. Ale předpokládám, že náš král ví, co dělá, když dojde na spojení.“

„Jak málo z nich mu zbylo,“ poznamenal jsem.

Podíval se na mě s úsměvem. „Není to žádný král Eduard III., což?“

Pozvedl jsem džbáněk. „Ať nás dlouho vede, ať bohatě vládne.“
Z obličeje se mu vytratil úsměv. „Kde jsi, Johne, pochytil tohle?“
„Nějaký kazatel to právě skládal tam ve čtvrti Na Starém potoce.“
„Naši kazatelé jsou teď docela poetičtí, že?“ ušklíbl se posměšně. Z hlasu mu znělo určité napětí, ale já mu tehdy nepřikládal žádný význam.
„Jsou to blázni, kdyby ses mě zeptal, co si myslím o tom, že o takových věcech veršují,“ ujistil jsem ho.

„Asi je lépe držet se Gawaina a Lancelota.“

„Nebo víl.“

„Nebo fráterů.“

Tiše jsme se tomu zasmáli. Následovalo dlouhé mlčení a poté Chaucer za nervózního klepání prstů vzdechl: „Johne, potřebuju, abys mi prokázal drobnou laskavost.“

Samozřejmě že potřebuje. „Ven s tím.“

„Hledám nějakou knihu.“

„Nějakou knihu, říkáš.“

„Doslechl jsem se, že se octla v rukou jednoho z Lancasterových nohsledů.“

Pohlédl jsem mu do očí. „Proč ji nemůžeš získat sám?“

„Protože nevím, kdo ji má, ani kde teď je.“

„A kdo to ví?“

Zvedl bradu a pevně stiskl čelisti. Ten pohled jsem znal. „Snad Katherine Swynfordová. Když v Lancasterově sídle chcípne blecha, tak ta o tom určitě ví. Zeptej se jí.“

„Je přece tvoje švagrová, Geoffrey.“ Pocítil jsem záchvěv zlého tušení. Na první pohled to sice vypadalo nevinně, ale přesto žádná Chaucerova žádost ještě nebyla tak přímočará. „Proč si jí neřekneš sám?“

„Jsou s Philippou nerozlučné. Katherine mě nepřijme.“

„Tak ty mě tedy žádáš, abych se na ni obrátil?“

Trochu usrl.

„Proč zrovna mě?“ zeptal jsem se.

„Jak ti to mám říct?“ Chaucer dělal, že hledá vhodná slova, a ruce mu přitom bezmyšlenkovitě šátraly po stole. „Tahle záležitost vyžaduje člověka z *podsvětí*, Johne. Muže, který zná tohle město i se všemi jeho tajemstvími a překvapeními jako vrásky na kloubech vlastních prstů. Všechny ty temné kouty a slepé uličky, v nichž se dějí všelijaké špinavosti.“

Změřil jsem si ho s pochopením a vybavil jsem si Simona a rovněž mnoho jiného. K zvláštnostem našeho vzájemně důvěrného vztahu patřilo, že Chau-

cer dovedl ocenit i schopnosti, jichž by si nikdo jiný u přítele nevážil. Ve Westminsteru a v Guildhallu se polohlasně šušalo, přichází John Gower, schovejte své účetní knihy. Nechávejte si své myšlenky pro sebe. Poněvadž vědomosti jsou měna. Dá se s ní obchodovat a dá se uložit do banky, a dokonce ve větší tajnosti, než je to možné s penězi. Francouzi mají pro donašeče výraz *chanteurs*, totiž „zpěváci“, a poznatek je rovněž svého druhu píseň. Melodie nalévána do uší dychtivých příjemců, v níž každá nota je nějakým skrytým zlem, hrdelním zločinem či smrtelným hříchem. Nebo nějaká pokoutní antifona, jejíž verše jsou šeptány mezi protilehlými sbory živých a mrtvých.

Žijeme v pokrytecké době. Ve věku, který zná biskupy, kteří káží zdrženlivost, zatímco sami pasou děvky. Prodavače odpustků, kteří svádějí cizí manželky. Hrabata, která přísahají věrnost panovníkovi, zatímco chystají velezrádná spiknutí. Samé pokrytce a mým posláním je být nástrojem, který pokrytectví hubí a jehož cena zdaleka převažuje nad jeho zvráceností. Provozují hlásání pravdy v té nejryzejší podobě.

A také se mi to docela vyplácí. Druhorozený syn nepřilíš bohatého rytíře může volit jen z určitých možností: práva, královské úřady, Oxford či Cambridge, život mnicha nebo kněze. Ale já bych se raději živil chytáním lipanů v Severnu, než abych složil posvátné sliby, a kromě toho odjakživa bylo jasné, že mé verše nikdy nebudou zahrnovány bohatými projevy přízně od mecenášů, jakým se čím dál víc těšily ty Chaucerovy. Přesto však nikdy nezapomenu, jaké vzrušení jsem pocítil, když mi poprvé spadl do klína první peníz neřesti někoho jiného, a uvědomil jsem si, co v něm mám – a také jak ho mám použít. Od té doby jsem se stal obchodníkem s poznatky, prodavačem podezření, dodavatelem všelijakých slabůstek a skrytých záležitostí soukromého života. Pracuji odjakživa sám a varuji se osidel řemesla či víry.

John Gower, kupecká gilda s jediným členem.

„S ní se o tom nedá mluvit přímo,“ říkal mezitím Chaucer. „Je to přece žena, která si nechá strkat mezi nohy největšího ptáka v celém království. Dala Lancasterovi prozatím tři levobočky – nebo už snad čtyři?“ Vyčkával, co já na to.

„Co je to za knihu, Geoffreji? Jak vypadá? A co je v ní?“

Měl nesoustředěný a neurčitý pohled. „Upřímně řečeno, Johne, sám nemám tušení. Vím jen to, že by mi mohla ublížit.“ Zamrkal a zadíval se na nějaké místo na proutěném pletivu za mnou. A pak posledním zašeptáním ve francouzštině dodal: „Mohla by mě připravit o život.“

Vzájemně jsme se probodli pohledy a v té chvíli mi stejně, jak tomu mělo být v mnoha následujících týdnech, blesklo hlavou, jakou cenu bych mohl za

takovou knihu ze starého přítele vymámit. Chaucer uvolnil napětí jedním ze svých rošťáckých úsměvů. „Jestli to pro mě uděláš a tu knihu mi opatříš, budu tvým velkým dlužníkem.“

Neřekl ovšem, stejně jako jsi ty mým, a ani nemusel, jako bych to ani já na jeho místě neudělal. Toho dopoledne jsem od Mnišské krve odešel zavázán prokázat tu, jak to nazval Chaucer, „drobnou laskavost“ jedinému člověku v celém světě, jemuž bych takovou službu nikdy nemohl odmítnout. Muži, který znal mou nejchmurnější píseň.

Hampejská ulička v Trhové čtvrti

Eleanor Rykenerová zavrčela, uplivla si a utřela pusou. Mnich si zakryl svrašněný pyj. Samozřejmě jí nepohlédl do očí. Františkáni se vůbec neradi dívají. Hodil na slámu pár šupů. „Ale no děkuju, bratře Michaeli,“ poděkovala hlasem, který připomínal nečekané jízlivé jedovaté uštknutí. Mnich chladně hleděl na nějaké místo na její šíji, potom si oklepal kutnu, zahrnul okolo staré kobyly a vyšel ze stáje.

Když se Eleanor oblékla, vyšla ven do drobného deště a zadívala se ke kamennému kříži před kostelem svatého Pankráce. Františkán se plížil za roh hřbitova směrem k Mydlářské uličce a ani se neohlédl. Eleanor pozvedla tvář k nebi a slinami si smyla z jazyku jeho zbožnost.

„Chodí pravidelně stejně jako tihle chrochtaví čuníci.“ Mary Pottsová se opřela o sloupek a ukazovala prstem na dvanáct prasat ryjících rypáky v blátě ulice.

Eleanor přijala její pomluvu s unaveným úsměvem. „A nikdy nemá ani tolik slušnosti, aby mi, když mu posloužím, poskytl rozhřešení.“

Obě chvíli mlčky stály a při tom sledovaly podvečerní ruch v Trhové ulici – skřípání starých kol, tiché bečení ovcí, vyvolávání podomních obchodníků –, ačkoli všechen tamní halas vždy vyvolával dojem, že je vzdálený těm dámám z Hampejské uličky, což byla tichá zastrčená cesta plná pronajatých stájí a opuštěných krámů, které pohlcovaly zvuk, stejně jako suchý hadr saje pivo, kout Londýna vzdálený lidskému shonu a zároveň jeho střed stejně jako katedrála svatého Pavla. Ten se jich každou chvíli mohl týkat, poněvadž se objevil nějaký roztoužený muž se skloněnou hlavou a zatemněnou myslí, aby si našel dorotu, do které vrazí své vindry a semeno. Navzdory pověsti své uličky děvčata udržovala všechno v pořádku, sama uklízela zem i dlažbu a odstraňovala neřád po zvířatech stejně jako po lidech. Byl to jejich kousíček města, kde

balíci vytahovali ze svých měšců mince a doroty je naopak zastrkovaly do svých, čert vem nařízení úřadů. Docela prostá věc.

„Brý vodpoledne, má nejkrásnější!“

Eleanor se obrátila po hlase. Joan Ruggová v marné snaze vyhnout se blátu skákala se zvednutými sukněmi z kamene na kámen.

„Co teď, co teď, co teď?“ bručela si pro sebe Mary Pottsová.

Joan se s posledním zavrčením vyhoupla na chodník před stájem a upravila si šaty, což byly beztvaré háby z vlněné látky plné skvrn. Smuteční zvon, jak Joanina děvčata nazývala svou bordelmamá, se třemi bradami, s plnými a neustále vlhkými rty, s očima jako korálky, jež se pohybovaly rychleji než kterákoli jiná část jejího těla, a záplava rozčuchaných vlasů propletených stuhou klobouku se širokou krempou, který jakživa nesundávala. A ten nádherný věnec z kůže a vlny, zdobený květinami ze zašlého hedvábí, jí v mládí daroval nějaký nápadník, na něhož ráda vzpomínala. Toho mlhavého dne jeho výšina propůjčovala Joanině objemné postavě podobu botanické záhady, jako by se pozorovatelé přibližovali k zahradě na vrcholku hory tyčící se nad oblaky nebo k nějakému rajskému ostrovu uprostřed moře. „Dámy, viděly jste naši Agnes?“ zeptala se.

„Dneska ne,“ ujistila ji Mary Pottsová.

„Myslela jsem si, že jsi ji v úterý poslala do Westminsteru,“ vyhrkla Eleanor, náhle celá znepokojená. Pokud věděla, Agnes Fonteynová se scházela s jedním ze služebníků z královské domácnosti, starým zákazníkem, který v dobách královy nepřítomnosti vyžadoval Agnesinu společnost po několik dnů za sebou.

„Přece se někam nepropadla.“ Joan si vyhrnula rukáv, aby se mohla poškrábat na předloktí. „Jenže dneska ráno pro ni mám zvláštní žádost od jednoho fajnového pána z obchodu střížním zbožím. A nějaká klášterní hospodářka by to s ní pro něj ráda dohodla, jasný?“

„Mluvila jste s její matkou v Southwarku?“ zeptala se Mary.

„U Znamení biskupa Trtika,“ dodala Eleanor rychle a uvedla dům běžný v Hampejské uličce, v níž Agnesina matka odnepaměti provozovala obchod s bílým masem.

Joan se ušklíbla. „Musel by čekat půl dne, než přijde na řadu. Ta kurva šuká tak, že dcera v porovnání s ní vypadá jako svatá Markéta.“

„Zkusila jsi to u její sestry?“ zeptala se Eleonor. „Žije někde tam Na Tržišti.“

Joan zavrtěla hlavou. „Nakoukla jsem do jejího přepychového domu, trochu jsem se poptala v Široké ulici, ale po urozené paní ani zdání.“

Od kostela svatého Pankráce se vynořila kára s hnojem mířící k hradbám,

zkřivená kola se prohýbala pod tíhou nákladu, lidských i zvířecích výkalů kazících kyselým zápachem vzduch. Když vrzání postupně utichlo, Joan se obrátila zpátky k děvčatům. „Nemůžu si dovolit, aby mi moje doroty někam mizely, zvlášť teď, když se blíží konec velkého půstu a choutky jsou tak nabuzené. Čtyřicet dní nic a pak tejden všechno, s tím mám svou zkušenost.“

Mary záupěla a objala pažemi sloupek. „Neměla jsem se radši stát jeptiškou, co, a možná složit sliby u těch benediktinek?“

„No jo, ale pak bys to opravdu chytala všemi dírami, moje milá,“ usadila ji moudře Joan.

Ty dvě se spolu chvíličku chechtaly, až přilákaly pohledy dalších děvčat z uličky, kdežto znepokojená Eleanor sepjala ruce. Joan si položila dlaň na bradu. Podívala se úkosem na Eleanor a řekla: „Agnes ale má nějaký kout, že jo? Někde tam na Blatech.“

„Kousek od Betléma,“ řekla na to Eleanor a otrásla se hrůzou. „Byla jsem tam s ní.“ Byl to, jak tomu místu říkaly, Agnesin „pelech“ – místo za městskými hradbami, kam odjakživa chodili lovci na čekanou a na něž ji s dalšími dorotami, které dokázali lichocením přemluvit, rádi brávali někteří její zámožnější zákazníci. Většinou to byli mladí bezohlední muži, kteří nevědí, co s časem ani s penězi. Nebo osoby, které mají před jménem titul *sir*.

„Tak se tam teda dojdeš podívat, ano?“ prohlásila Joan. Svým nejsladším hláskem.

Eleanor váhala. „Raději bych nešla samotná.“

Joan ukázala ramenem na Mary. „Vem si s sebou to děcko. Vrať se v šest nebo krátce potom. Vypadá to, že se obloha rozjasňuje, tak dneska večer nejspíš budeme mít velký nával. Krev Londýna se pěkně rozpaluje.“

Mary, která si hrála na vznešenou paní, ohnula loket. Eleanor se do ní zavěsila a obě nechaly Joan Ruggovou stát u hampejzů. „Nezapomeňte, v šest,“ volala za nimi bordelmamá. Eleanor mávla na znamení, že rozumí, a byla moc ráda, že alespoň na několik hodin unikne slizkému zaměstnání, ale přesto si dělala starost o Agnes.

Namáhavá chůze po cestě rozblácené drobným mrholením je vedla po Tržišti, okolo kašny u Podloubí, kde dva vandráci zavření v kládě žvýkali suchary, které jim jednoruký kluk namáčel v pivu. Potom rovnou po Dřevěné ulici, a pak už byly u Mrzácké brány. Když jí procházeli, Eleanor zvedla hlavu; vězni, kteří tam skončili, se povalovali za vysokými mřížemi a strážcům ty dvě doroty stály sotva za pohled. Agnes by podobně prošla zevnitř ven, aniž si ji ti muži vůbec všimli. Bylo by zvláštní, že by snad ve své práci vynechala

víc než pár hodin, natož celý den; nejzaměstnanější děvče v celé Hampejzské uličce, vždycky chtěla víc šilinků a byla s tím spokojená.

Zvláštní bylo i to, že Eleanoře neřekla nic o tom, co má v úmyslu, protože obě doroty byly už dlouho nerozlučné přítelkyně, vyměňovaly si své kunčofty, sem tam si půjčily nějaký ten peníz, při svém tělesném řemesle si na sebe navzájem dávaly pozor a nikdy nezapomínaly, za jakých okolností se k němu dostaly – Eleonora byla sirotek a její mladší bratr byl v učení u southwarského řezníka, který ho nemilosrdně bil, kdežto Agnes Fonteynová utekla z matčina nevěstince v Hampjzské uličce jen proto, aby mohla dráže prodávat své tělo. *Nejvytrvalejší důra, jakou svět viděl*, říkala o ní s oblibou Joan Ruggová, a měla pravdu.

Jakmile prošly Mrzáckou branou, daly se podél severní hradby, minuly zazděnou cihlovou fortu u dlážděné silnice a brzy došly na okraj zarostlého sadu. Tam cesta ústila do nekonečné rozlohy Blat, souvislého sledu močálovitých vřesovišť, která byla nejbližšími londýnskými lovišti, většinou oplývajícími jeleny a vším možným ptactvem. Na několika sušších vyvýšených místech bylo možné pást krávy, přestože celé okolí ve skutečnosti bylo jedna velká mokřina. Toho pozdního odpoledne si však Eleanor a Mary nevšimly, že by se tam někdo pohyboval mezi vysokými trsy bezkolence.

První pěšina odbočující z dlážděné silnice přes mokřinu vedla k místu pod osamělým košatým dubem. Odtud směrem na východ odbočovala užší stezka. Před nimi se tyčila mohutná stavba Betlémského převorství, jehož hradby byly zesíleny a opatřeny opěrnými pilíři poté, co do něj začali přijímat blázny. Eleanor si vybavila poslední návštěvu v Agnesině doupěti, která byla směsicí obvyklého páření a čiré hrůzy. Zoufalé osahávání stármoucího zemana, bezbřehé rozlévání jeho panděra po jejích zádech připomínající pokrývku z rosolu – a pak ten zvuk, který způsobil, že se mu scvrkl a ona sama se zhroutila: zoufalý křik blázna odrážející se od hradeb Betléma. Od toho večera Eleanor slyšela podobná vyprávění o šilencích zavřených v převorství a bojujících se svými řetězy od té doby, co kanovníci rozšířili svou dobročinnost i na vyšínuté myslí.

Eleonor uviděla bílý kámen, který označoval konec cesty. Obě se prodíraly hustou zelení, až dorazily k vysoké stěně z hlohu. Pronikavá vůně petrklíčů překrývala nějaký sladší a chorobnější pach, který byl pod ní. Mary se dotkla vlastní paže. Eleanor zatajila dech a vkročila do hustého křoví. Na zemi zahlédla nahou pokožku, která se vlhce leskla. Eleanor odhrnula zbývající větve. Vtom spatřily lidské tělo.

Ta žena ležela obličejem dolů ve vlhku, nahá, s kůží zaneřáděnou deštěm a blátem. Vlasy, spečené se zemí, se táhly ve třech slizkých proudech z koruny

její roztržštěné lebky a staly se rejdištěm hmyzu. Vedle levé ruky jí ležel podkovářský perlík s rukojetí ledabyly odhozenou přes kořen. Eleanor jej v omámení zvedla a pocítila, jakou smrtící váhu má. Zatímco zůstala na slabých nohou stát na stráži, Mary si s těžkým povzdechem přidřepla do bláta vedle mrtvoly. „Ach, ty moje chudinko,“ vyhrkla. „Ach, Agnes, byla jsi tak milá, ty moje krasavice.“

„Tak ji teda obrať, ať neleží obličejem v té rašelině,“ nabádala ji Eleanor s kladivem pořád připraveným k ráně. Něco na tom nehrálo. Agnesiny vlasy...

Mary vzala mrtvou dívku pod rameny. Bláto zamlaskalo a uvolnilo ji. Jakmile byla obrácena na záda, Mary jí z rozbitého obličeje podolkem sukně smyla tmavé skvrny.

Obě na ni upřeně hleděly a zpočátku ani nemohly uvěřit tomu, co viděly na vlastní oči. Kupka ženské parády odhozená na pařez: slonovinové kostice vyztužující šněrovačku, taftová kápeř lemovaná kožešinou, víc hedvábí, než si ona sama i ostatní doroty mohly dopřát i v těch nejbujnějších snech, to vše ve stylu, který Eleanor – poněvadž měla cit chudého děvčete pro nový gagát ve městě a dobře se vyzнала v tom, kdo tam prodává nejnovější róby z Gentu a Brugg – v Londýně málokdy spatřila. Pohlédla znovu do obličeje oběti.

Ta mrtvá dívka byla opravdu roztomilá. Ale nebyla to Agnes Fontayneová.

La Neyte ve Westminsteru

Wat Tyler. Jack Straw. Město je bezmocné jako vdova, Troja bez svého Hektora, neurození lidé v něm pobíhají v ulicích jako dobytek po hospodářském dvoře, tamti se zmocní mostu, vypalují nejnádhernější panské paláce, vezmou útokem Tower a zavraždí lorda kancléře i lorda strážce pokladu. Ačkoli od doby, kdy Londýn zachvátilo rolnické povstání, uplynuly už čtyři roky, naše skvělé, avšak unavené město neopouštěly otřesné vzpomínky, které se hromadily pod okapy, honily se úzkými uličkami a nepřetržitě hrozily vzpourou.

Události oněch chmurných týdnů se nedotkly nikoho naléhavěji než Johna z Gentu, vévody lancasterského. Tyler a jeho banda nejprve uloupili všechno, co za to stálo, vypálili až do základů jeho Savojský palác, stojící u Temže, a na Nábřeží potom řadu let trčely jeho trosky – ohořelá připomínka brutální síly prostého lidu a zároveň neustálá hrozba vtělená do nich ukřivděnou chudinou samotného města.

Vévoda se teď městu vyhýbal, jak jen mohl, a svůj život a svou činnost soustřeďoval kolem hradu Kenilworthu daleko na sever odtud. Když byla jeho přítomnost ve městě nezbytně nutná, Gent se pokaždé dostavil na několik dnů nebo týdnů, neochotně trpěný host těch mocných pánů, kteří byli ochotni snášet jeho domácnost a uzavírali sázky na to, zda pobyt přežije. Často pobýval v Tottenhamu, toho velikonočního půstu však sídlil v La Neyte, což byl dvůr westminsterského opata obehnaný příkopem, ležící míli proti proudu nad samotným opatstvím, a právě tam mi mělo být poskytnuto slyšení u jeho občasné milostnice, které bylo dohodnuto den předtím.

Samotný vévoda vycházel z opatova sídla právě ve chvíli, kdy jsem dorazil k horní bráně, a členové jeho doprovodu se za ním táhli jako hejno hus. Napůl se ke mně obrátil s obočím svaštěným vztekem a náznakem kývnutí odpově-

děl na mé skloněné koleno. Ti, kdo ho obklopovali, věděli, že nemůžou promluvit, stejně dobře jako já.

V letním sídle jsem se pomalu pohyboval podél hradby a narážel na hustý zástup otrávených služebníků, kteří se mi otírali o tváře jako nějaký tlustý závěs. Síň překypovala urozenými pány různého stavu a postavení, kteří, než ovšem nečekaně odjel, vyhledávali možnost promluvit si s vévodou, a já jsem se snažil chovat tak nenápadně, aby si mě ti, kteří tam ještě zbyli, vůbec nevšimli. Mé oči mi však příliš nepomohly a odmítly vzít na vědomí džber plný dešťové vody, která do něj nakapala prosakujícím stropem. Obětoval svůj obsah mé levé noze a potom se s rachotem odkutálem po podlaze. Nastalo všeobecné utišení. Elegantně je přerušil Michael de la Pole. „Není třeba se znepokojovat. Opat už objednal několik hedvábných kbelíků,“ pronesl lord kancléř do ticha a lehce mi kývl hlavou. Příslušnou částí síně se rozlehl hlasitý smích, i když ne na můj účet, a řečený pán znovu navázal započatý rozhovor.

Robert de Vere, hrabě z Oxfordu, který stál za ním, postoupil o kousek dál, a jakmile znovu nastal všeobecný halas, šlehl po mně zlým pohledem. Uhnul jsem očima, ale předtím jsem si ještě stačil povšimnout, že je rozčilený. Na Oxfordovu hlavu se předtím patrně snesl Gentův hněv, a teď si ještě přijde nějaký John Gower, aby přivolal další neštěstí, jako by ta daná skupina urozených pánů, kteří se shlukli v síni v La Neyte, už sama o sobě beztak nevěstila dost velké trápení. Jeden vévoda, jeden hrabě a jeden baron – tažná síla vzájemného podezírání a vzájemné závislosti. Gent se na Oxforda ještě hněval za to, že proti němu poštal krále při únorovém turnaji pořádaném ve Westminsteru, kde se jen stěží podařilo zabránit spiknutí ukládajícímu vévodovi o život – a to ke všemu po tom, co se odehrálo rok předtím při zasedání parlamentu v Salisbury, kde údajné Gentovo spiknutí proti jeho královskému synovci div neskončilo tím, že vévodu málem na místě oběsili. Nitky spiknutí byly samozřejmě spletené z pouhého pápěří, nešlo o nic víc než o čirý výmysl nějakého karmelitánského mnicha, který pak byl cestou do cely dopaden a ubit. Dvojí údajné spiknutí za jediný rok znamenalo pro království velké utrpení. Nejnovější oblíbenec mladého krále a vyhlášený lichotník Robert de Vere co možno nejvíce využíval prohlubující se roztržky mezi králem a vévodou a shromažďoval na svou stranu mocné pány v otevřeném pokusu o vyrvání moci z rukou mnohem staršího Lancastera. Uprostřed toho všeho se octl baron Michael de la Pole, samotný správce pokladny starého krále Eduarda III. a nynější lord kancléř, který byl odhodlán udržet za každou cenu mír – mně však připadalo, že den za dnem ztrácí půdu pod nohama.

Oxford se k němu vzápětí obrátil zády, čímž dal najevo, že kancléřovo laskavé gesto vůči mé osobě považuje za urážku své vlastní. Přední rytíř hraběcí domácnosti sir Stephen Weldon si povšiml rozčilení svého pána a omluvil se. Zatvářil jsem se, jak se slušelo pro nadcházející setkání. Vyžadovalo to jisté úsilí, poněvadž Weldonovým nejvýraznějším charakteristickým rysem byla jizva na bradě tvarem připomínající srpek, jakási rozeklaná křivka bělejší kůže. Pokaždé, kdy jsem ji spatřil, jsem si v duchu vybavil řadu ubohých Oxfordových nájemců, pověšených na háku za krk a klátících se ve větru.

„Gowere.“

„Sire Stephen.“

„Naše nádherné město by se mělo cítit vskutku zkrášlené pokaždé, když John Gower ráčí opustit Southwark, aby se ubíral skromnějšími uličkami Westminsteru.“

„Dokonce stejně, jak tytéž třídy všemi hlasy oslavují vaše vlastní kroky po nich.“ Jak jsem toho člověka nenáviděl!

Weldon si mě změřil pohledem a v očích se mu blýskl zvláštní svit. „Vypadáš hrozně, Gowere. Málem by mě napadlo, že tvoje žena je nemocná.“

Nespouštěl jsem zrak z jeho jizvy. „Sarah zemřela loni. V týdnu po svatém Michalu.“

Dal si ruku na ústa. „O tom jsem ještě neslyšel.“

Na to jsem neřekl nic.

„Musíš mi odpustit, Johne,“ naléhal. „Je to ovšem ode mne neodpustitelné.“

„Od vás mě to nepřekvapuje, sire Stephen.“

Přimhouřil oči. Chtěl ještě něco dodat, ale včas si to rozmyslel. Obvykle to tak dělají, dokonce i ti nejvýše postavení rytíři. Sklonil hlavu na stranu, obrátil se na podpatku, vrátil se ke skupině tlačící se kolem Oxforda a zanechal mě s plnou hlavou dohadů, které se v první řadě týkaly toho, proč se na mě vůbec obrátil.

Někdo náhle ztlumil kašel. Z opatových komnat, které byly po dobu jeho pobytu postoupené Gentovi, právě sestupovala Katherine Swynfordová. Pleť se jí po vévodově odjezdu rozzářila, výstřih měla o šíři mince hlubší, než se slušelo, a kápi lemovanou hedvábným brokátem, který se jí hodil k očím, z nichž jiskřily smaragdy. Napřímila pevné tělo, začala se rozhlížet, a nakonec jí pohled spočinul na mně. Jemným pokynutím hlavy mi naznačila, že mám jít do široké besídky u letní síně, v níž seděla skupina dalších pěti paní, které se věnovaly vyšívání.

„Proč jsi mě chtěl vidět, Johne?“ zeptala se, když jsem k ní došel a už celá netrpělivá se ohlédla přes rameno.

Vybavil jsem si, v jak úzkostném stavu se mnou U Mnišské krve seděl Chaucer. *Nedá se s ní o tom promluvit otevřeně*. Rozhodl jsem se, že nebudu poslušný. „Geoffrey se patrně domnívá, že možná víš o knize, kterou hledá.“

Nechala mě mlčky stát a naklonila se ke společníci, aby opravila její vyšívání. „Tohle vypárej. Ne oblouček, spíš trojúhelník. Báječně. A pak obšij ten *věneček*.“ Paní Katherine ve mě v té době pokaždé spolehlivě dokázala vzbudit úžas a ohromení, když vévodkyniným dvorním dámám poroučela, jako by už byly její vlastní.

Pak mi konečně věnovala pozornost. „Pořád pátrá po dalších knížkách, že?“ „To je až příliš pravdivé tvrzení.“

„Copak je zvláštního na téhle?“ Vzala úzký proužek zlatohlavu a začala jej na obou okrajích zkoumat.

„To je – ožehavé,“ odpověděl jsem a zakryl svou nevědomost rouškou obezřetnosti.

„Samozřejmě to tak je, Johnne, protože jinak bys tu nestál přede mnou ty, ale můj vlastní švagr!“ Nepřestávala zkoumat výšivku. „Takový červ.“

V duchu jsem uznal, že v širším smyslu má pravdu. Gentovo chápavé nadřezování Chaucerovi bylo dobře známé a trvalo nepřetržitě od té doby, co Geoffrey před několika lety složil elegii na smrt vévodkyně Blanche. Katherine ho ovšem považovala za rivala, který není hoden, aby mu vévoda věnoval pozornost. Nynější vévodkyně se jí rozhodně příliš netěšila navzdory slibu, že se vzdá milenky, který dal Gent po povstání, a bude žít s chotí. V rolnické vzpouře spatřoval prst Boží, který ho varoval, že se má rozloučit s mnohaletou družkou, a oběma se pak skutečně dařilo vzájemně se vyhýbat jeden druhému, přestože ji vévoda na dálku zahrnoval přepychovými dary, panstvími a penězi. Teď se však podle všeho vzájemné spojení znovu oživovalo, jejich vztah vycházel čím dál víc před lidmi najevo, jak tomu předtím bylo řadu let.

Přesto jsem však zůstával jedním z největších ctitelů paní Katherine, a sice jak pro její odměřenost, tak pro obdivuhodnou statečnost, již prokazovala tváří v tvář spoustě pomluv šířených jejími očerňovateli. Navzdory téměř nesnesitelnému nátlaku, jemuž ji zcela určitě podroboval Lancaster, za manželova života nikdy neporušila manželský slib a nepodlehla vévodovým snahám vetřít se jí do přízně, dokonce ani tehdy, když sir Hugh Swynford pobýval v cizině. To, že Lancaster teď porušoval svůj vlastní, byla jeho věc, nikoli její. Patrně byla v těch letech odhodlána, že mu pomůže přežít období, kdy má svou další choť, a vůbec se neohlížela na to, jak tím uškodí své pověsti a svým vyhlídkám do budoucnosti.

„Tak... proč se tedy domnívá, že ta kniha je tady?“ zeptala se a věnovala mi pohled.

„Doslechl se o tom od jednoho z vévodových nohsledů, alespoň jak říká.“

„Ale? A obtěžoval se říct, od kterého to bylo?“ Máchla rukou ke dveřím vedoucím na terasu. „Lancaster jich přece má nazbyt. Richarda z Chatterburnu, Johna ze Singletonu, Gregoryho z Bishop's Lynnu nebo Davida z Díry, Toma z Taverny, Petra z Prevetu – stejně jako mnichů. Jsou jich celé desítky a všichni vystrkují hlavy ze svých děr jako králíci a čmouchají po zlatě či stříbře, kdykoli Gent otevře měšec.“

„To neřekl.“

Pohled jí na chvíli utkvěl na místě. „Zahraješ si karty, Johne?“ Ze stolku vyndala balíček pergamenových obdélníků.

„Karty?“

„Ještě jsi nezkusil takové hry?“ Katherine rozložila karty na stolku u kolenou a žasla nad barvitými obrázky: modrými meči, zlatými jestřáby, nafialovělými švestkami a purpurovými květy bodláku, uspořádanými pod různými čísly a vzory. „V Paříži jsou dost oblíbené, ale tenhle paklík pochází z Florencie. Dostala jsem je od Chaucera a teď už mám i jiné.“ Ukázala na další pakl úhledně složený na stolku a na pohled přesně stejný jako ten, který měla v ruce.

Zeptal jsem se, jak se to hraje.

„Karetních her je mnoho – každý týden se nejspíš naučím novou.“ Vysvětlila mi, že má čtyři barvy a v každé je třináct karet. Plívy od jedné do devítky a pak v každé řadě čtyři figury: jestřábího prince, švestkového vévodu, mečovou královnu, bodlákového krále a tak dále.

„Tak tedy celkem dvaapadesát karet,“ počítal jsem nahlas.

„A navíc ještě trumfy, těch je dvanáct.“ Rozložila další řadu. „Kolo Štěstěny, Kouzelník, Krvácející věž a tohle je Slunce.“ Skvělé zobrazení Apollóna v plné slávě.

„Jak se hraje s trumfy?“

„Zápolí s plívy i samy mezi sebou různými způsoby, záleží na pravidlech té které hry.“

Jako královna v šachu, konstatoval jsem.

„Jenže královna má soupeře, kteří jsou jí hodni.“ Katherine vyložila další trumfy. „Osud, Dábel, Šašek – a nejsilnější ze všech – Smrt.“ Lebka pošilhávající po tom, kdo se dívá, kostlivec sedící na vychrtlém koni. Katherine vysvětlila pravidla platná pro prostou hru zahrnující body týkající se každé

plívy a vyšší karty s obrázkem, přičemž trumfy všechno přebíjely. Nějakou dobu jsme hráli mlčky a při tom jsem si všiml, jak jí to s kousky pergamentu jde, že má zručnost, ke které patří obratné užívání dlaní a záprstních kloubů, s níž při hře rovná a vynáší karty. Nakonec, když jsem se naučil potřebný rytmus, jsem se uvolnil a vrátil se k rozhovoru.

„Snad by o té knize mohl něco vědět vévoda z Cambridge?“

Katherine Swynfordová pokrčila rameny. Sice mě přistihla, jak se jí dívám na holou pleť, ale přesto jí to zřejmě nevadilo. „Náš drahý Edmund Langley?“ Vynesla jestřábí čtyřku, což zřejmě byl obratný tah.

„Slyšela jsem, že infantka a její sestra tento měsíc pobývají u dvora.“ Choti Genta a Langleyho, nejstarších ze synů Eduarda III., kteří ještě zůstali naživu. Chtěl jsem jí vzít čtyřku, ale zbabral jsem to. Katherine s úsměvem smetla jedním máchnutím všechny karty ze stolu a vzápětí rozložila jiné pro novou hru.

„No jistě, *hermanas español*, španělské sestry. Ty černé čubky mi dělají dost velké peklo.“ Swynfordová vzhledla s utrápeným úsměvem v obličejí. „Ty na mě ale chystáš síť, Johne Gowere. Přišel jsi mě potrápit, nebo pobavit?“

„Jak si sama přeješ, paní.“

Přimhouřila oči. „Zkusíme jinou hru, nějakou jednodušší.“ Znovu se chopila karet a deset jich lícem vzhůru vyložila na stůl. „Vyber si jednu. Kterou chceš.“

„Co rozhoduje o tom, jak volím?“

„Výhradně stav tvé duše.“

Posedla mě rozpustilá nálada, a tak jsem se předklonil a poklepal na Ďábla.

Katherine sešpulila rty. „Ale to je přece Chaucerova karta.“

Když shrabovala karty na neuspořádanou hromádku, oba jsme se společně zasmáli, ale její obličej se stejně rychle zase zachmuřil. „O té knize něco vím.“ Pohlédla přes síň k bzučícím kruhům nižší šlechty. „Šušká se, že došlo ke krádeži. Nějakého zvláštního rukopisu, který minulý týden ukradli z La Neyte.“

„Stříbro nebo vzácné nádobí, to bych dovedl pochopit, ale kdo by kradl nějakou knížku?“

„Byla to mladá žena, kterou všichni považovali za dvorní dámu hraběnky z Bethune. A ta je teď mrtvá.“

Provrtával jsem ji pohledy.

„Někdo jí rozbil lebku, prý někde na Blatech.“

„Na Blatech? Nedovedu si představit...“

„Ale, Johne,“ vydechla prudce, s očima přitažlivě rozšířenýma se předklonila a pak dokončila větu: „Domnívám se, že jsem ji možná zahlédla. Když vycházela z opatovy soukromé kaple bezprostředně předtím, než to štípla.“

„O jakou knížku vlastně jde?“ zeptal jsem se a snažil se neztratit nit hovoru. „O jejím obsahu nevím nic, to ti přísahám. Jen samé nepodložené zvěsti.“ Samotného mě překvapilo, že jsem jí uvěřil. „A teď se to toho vložil Braybrooke a kladl mému vévodovi všelijaké nepříjemné otázky. Víš, jak jsou všichni od zasedání rady podezíraví, a ještě k tomu ten pokřik potrhleho frátera z loňského roku. Jako kdyby můj vévoda a král byli dva vztekli psi v jedné aréně, vzájemně se obíhali a čekali na další příležitost, kdy si budou moci jít po krku.“

To mi umožnilo se nadechnout. „Proč by ale londýnský biskup měl pátrat po stejné knížce jako Chaucer?“

„Třeba je méně nevinná, než bys čekal. Žádný z těch rytířských příběhů o lásce, jaké všichni čtou. Ani život nějakého svatého. Ale kniha proroctví.“ Přimhouřila oči. „Kacířských proroctví.“

„Proroctví.“ Vzpomněl jsem si na kazatele chrlicího verše ve čtvrti Na Starém potoce a na Chaucerovo znepokojení, když jsem mu opakoval slova toho člověka. „Viklefovo dílo?“ Jan Viklef – kacíř, nemilosrdně odsouzený a nedávno zesnulý, ale právě tím nebezpečnější.

„Lancaster o tom sice pochybuje, ačkoli...“

Swynfordová zvedla bradu. Vstala. Když jsem vstával, zkroutil jsem si krk, abych mohl spatřit Janu, hraběnku z Kentu a královu matku, jak stojí v klunutém vchodu. Se šedivějšími vlasy staženými od přivřených očí a s vdovským smutkem na postavě, která by každého muže přiměla, aby se za ní navzdory pokročilému věku ohlédl. Vysedlé lícni kosti posazené pod širokým obočím a kobaltovými očima, z nichž vyšlehly plameny, když se jejich pohled upřel na Swynfordovou.

„Kde je můj bratr?“ dožadovala se odpovědi, zatímco se přibližovala a čtyři dámy z jejího průvodu ustoupily stranou. „Povolá si mě z Wickhambreaux, a pak mě nechá půl dne čekat ve Westminsteru!“ V duchu jsem sebou trhl, když jsem slyšel, jak Gent zachází se svou švagrovou. Hraběnka musela těch devět let, co uplynula od smrti Eduarda, prince waleského, zvaného Černý princ, Gentova staršího bratra a bývalého dědice trůnu, bezmocně přihlížet, jak se její postavení pomalu, ale jistě zhoršuje. Kdyby její manžel přežil starého krále Eduarda III., dosáhla by vyššího postavení královny choti a pomáhala by mladšímu Eduardovi vládnout se stejným dokonalým půvabem a s touž uvážlivostí, jaké tolikrát prokázala při oficiálních příležitostech. Jana sice nadále zůstávala nejoblíbenější ženou v království, avšak přesto čím dál víc ustupovala do pozadí.

Katherine si položila ruku na srdce. „Právě nás opustil, hraběnko. Má nějaké

jednání ve Fulhamu.“ Rozprostřela si sukně a znovu se posadila; ostatní paní učinily totéž, což ovšem byla rafinovaná urážka.

Janě ztvrdly rty. „Pověz vévodovi, že začínám ztrácet trpělivost. Zítřka se vrátím do Wickhambreaux.“

„Vyřídím mu to, hraběnko,“ řekla na to Swynfordová.

Když se hraběnka z Kentu obracela k odchodu, zrak jí spočinul na mně. S úšklebkem sešpulila rty a vtáhla dovnitř líce. „John Gower.“

Hluboce jsem se poklonil. „K vašim službám, hraběnko.“

Změřila si mě pronikavým pohledem. „Dívám se do tvého zrcadla, Gowere.“

„Má paní?“

„Čtu si ve tvém velkém díle – v tom *Mirour de l'Homme*, v Zrcadle člověka.“

Tváře mi polil ruměnec. „Překvapujete mě, hraběnko.“

„A pročpak?“

„Nečekal bych, že si takové skromné dílo najde cestu k tak vznešené čtenářce, jakou jsi ty, paní.“ Ani že bude vzpomínáno autorovo jméno.

Mávla rukou. „Hloupost, Gowere. Tím množním Smrti a Hříchu, těmi nemanželskými porody Pokrytectví a jeho sester – tím jsi přece možná měl na mysli Lancasterovu domácnost!“

Swynfordová vydechla úžasem a zároveň si nenávistně měřila švagrovou svého milence.

Hraběnka pokynula bradou a obrátila se k odchodu. Chaucerova kniha byla v tu chvíli zapomenuta, hlava se mi tou vzácnou chválou vznášela v oblacích a následoval jsem ji ven za tylový závěs na malou terasu.

„Víš, jsem na Lancastera moc přísná,“ řekla mi, když jsme se procházeli pořád dokola. „Pro takového muže, jakým je Gent, bylo neobvyklým ponížením, když musel srazit na kolena svého krále.“ Hraběnka z Kentu kráčela podél zábradlí a najednou se zastavila a vyndala zvadlé listy z květináče. „I když musím říct, že není mnoho mocných, kteří by se přesto byli tak ochotni vzdát se svých ambicí. Souhlasíš?“

„Skromnost vévody z Lancasteru je předmětem všeobecného obdivu, má paní.“

Hraběnka se ke mně prudce obrátila a oči jí potemněly. „Dej si pozor, Gowere. Westminster má tolik očí, kolik je šupin na slanečkovi.“

„Jistě, hraběnko,“ odpověděl jsem už zcela napravený.

Zahleděla se na řadu lodí plujících v dálce po Temži. „Můj syn má mnoho nepřátel. Těch, kteří otevřeně uvádějí v pochybnost jeho legitimitu.“

Zastavila se u hustě nařasených závěsů. V otevřených dveřích vedoucích na horní galerii stála Swynfordová s tylem nařaseným přes holé rameno. Jeden

z jejich synů se nejspíš zatoulal na terasy a teď sledoval pohledem nějakého ptáka. Gentova nejmladšího potomka, holčičku, kterou zvráceně pojmenovali Joan, držela za ruku. Dobře počítáno sedm, některé s Gentem a další se zemřelým manželem – spleť přísliby do budoucnosti, kterou nikdo ještě nemohl předvídat.

Poté, co jsme si s hraběnkou vyměnili pobavené pohledy, Swynfordová odvedla své děti pryč. Hraběnka sledovala, jak se za nimi plácají závěsy.

„Ve svém příštím díle projev větší vynalézavost, Johne Gowere,“ radila mi tlumeným hlasem, když se závěsy uklidnily. „Vidět mého syna, jak stojí před parlamentem se svým děvkařským strýcem po boku? To je podívaná hodná mystérií.“ A s tím mě pak opustila.

Řeka v dálce představovala hladkou plochu, po níž se volně zmítaly různé předměty. Bárky, pramice, vor nařezaných polen, které mělo brzy pohltnout město ležící kousek dál po proudu. Mému slábnoucímu zraku připadaly jako tolik živých sil, narážejících na sebe způsoby, jaké jsem tehdy mohl chápat jen velice nejasně – záhada v pohybu podobná cizí sadě karet, kterou jsem viděl u Swynfordové. Se silicím neklidem jsem upřeně hleděl na vodu, myslel na mrtvou dívku i pohřešovanou knihu a při tom mi vrtalo hlavou, jaké neobvyklé břemeno Chaucer svalil na má bedra.

Na Tržišti u Široké ulice

„Prosím, připočtete to na můj vrub, mistře Talbote.“ Millicent Fonteynová kývla na kořenáře a silou vůle mu vnutila, aby zabalil její nákup, než do krámu přijde manželka. Mezi nimi trůnily čtyři stejné míry sušených švestek, mandlí, rozinek a datlí. „Jo, a ještě jednu míru meruněk,“ vyhrkla, protože se nedokázala ovládnout.

George Lawler sáhl po nádobě, a když je vytahoval dřevěnými kleštěmi, zavrtěl nevěřicně hlavou. Svázal je do ranečku. „Ale naposled, paní Fonteynová.“

„Jste hodný, Mistře Lawlere. Vyrovnáme se po Velikonocích, jestli to stačí. A teď...“

„Ale to víte, že nám to stačí, milostpaní, to je v pořádku.“ Jane Lawlerová se protáhla dveřmi z uličky. Byla to vyzáblá žena s černým srostlým obočím a nosíkem, který si donekonečna mnula. „Stačí, když se vyrovnáme po svatém Michalu, po Všech svatých nebo, při kostech svatého Eligia, třeba až po Velikonocích. Vždyť je to jen pár drobných, vid', Georgi? A když přijdeme o všechno, tak přimějeme Ctihodnou společnost hokynářů, aby se o nás postarala z peněz gildy, nemám pravdu?“

Lawler bázlivě podal Millicent raneček.

„Ale dobře děláš, Georgi!“ pokračovala manželka. „Zabalíme trochu rozinek pro urozenou paní. A taky šafrán, cypřišový kořen, muškátový oříšek – zabalíme to přece všechno té ctnostné dámě a můžeme udělat kříž nad svým živobytím.“

Millicent se zahanbeným výrazem se obrátila k odchodu a paní Lawlerová jí byla v patách. „Tak ona tvrdí, že po Velikonocích. Po Velikonocích!“

Millicent se mezitím octla na ulici.

„Jako by vzkříšení našeho Pána mohlo vtisknout do té její chamtivé mrňavé dlaně třeba jen jedinou vindru.“ Millicent s rameny skleslými pod tíhou poní-

žení před krámem zahrnula ostře doprava. „Buď přijď pod tuto střechu, Millicent Fonteynová, abys nám splatila dluh, anebo pod ni znovu nechod, a ani pod střechu žádného jiného hokynářství v celé ulici Na Obilném vrchu!“

Londýňané otáčeli hlavy za hlasem a v očích se jim zračily kruté otázky. Millicent kopancem rozehnala hejno hus u studny před kostelem svatého Beneta Finka a svým spěchem rozvířila chumel chmýří a peří. Zastavila se v Široké ulici a opřela se zády o drsné dřevo kůlu sloužícího k uvazování koní, aby se uklidnila. Zahalil ji vlhký vzduch a vysával jí z pokožky vlhlost. Než se odrazila od kůlu, měla už šaty celé prosáklé a na břicho a v podpaždí poseté tmavými skvrnami.

Millicentin dům byl průčelím obrácen do nejdelší řady krejčovských dílen v Londýně. Stavení v ulici na Obilném vrchu jí patřilo už dva roky, roční nájem platily chťic a štědrost sira Humphreyho a obydli ve všem všudy uspokojovalo její touhy: dveře na klíč, přízemí a patro, zasklené okno vpředu. Velice ráda se procházela Trhovou ulicí a na ni navazující Kurnou, obrácena zády k Svatému Pavlu se nosila po nejširší ulici v Londýně, která měla dvě odpadové stružky a zametenou dlažbu. Neprovdaná žena bez živnosti, kterou si vydržoval zámožný muž pro své každotýdenní radovánky. Starší dceru doroty ze Southwarku mohl potkat mnohem horší osud.

Alespoň si to kdysi myslela. V den, kdy zemřel sir Humphrey ap-Roger, měla dvě libry a pět šilinků. Ty se od té doby téměř rozplynuly a v rytířově poslední vůli nebylo vůbec pamatováno na její vydržování. Jmění do poslední pence jakož i pozemky do poslední píde shrábla domácí putička vdova, a tudíž na vydržování ženy, kterou nebožtík věrně miloval, nezbylo vůbec nic, co by ji mohlo zachránit před chudobou. Millicent si z ranečku, který jí zabalil kupec, vzala okořeněnou sušenou meruňku a cestou domů ji žvýkala, aniž vnímala, jak vlastně chutná. Sundala z krku řetízek, na němž měla zavěšený klíč od domu.

„Tak *tady* teda jsi.“

Millicent se opřela čelem o dveře, povzdechla si a potom, když se obracela, si nasadila svůj nejpříjemnější úsměv. Denise Haveryngová, majitelka prosperujícího krámu zděděného po zesnulém manželovi a vychloubačná počestná měšťanka, se hrnula s podnosem plným ovocných dortíků. „Madam Haveringová.“

„Vidím, že jsi byla u Lawlera.“ Prohlédla si rozvázaný raneček, který měla v ruce Millicent, a nepokrytě dala najevo, že takové požitkářství neschvaluje. Smuteční háv na této vdově byl tmavý výhradně barvou – tylové rukávce měly na zápěstích volány, šerpa s koženou přezkou se jí v pase téměř zářivě leskla

a damaškový cíp vykukující na skráních zpod nízkého válcovitého klobouku by nebyl nehoden ani choti nějakého hraběte.

Millicent sice neměla hlad, ale přesto sáhla po kulatém ovocném dortu.

„Přišla ti návštěva,“ oznamovala jí madam Haveryngová. „Dokonce tři.“

„Vážně?“ Millicent otevřela dveře. Denise ji strčila dovnitř.

„Je to jako průvod na Boží hod svatodušní. Nejdřív přišel Mistr Pratt, tehle měsíc už potřetí.“

Majitel domu, písař krejčovského cechu, ji už týdny uháněl kvůli placení nájemného.

„No, dobře,“ Millicent si svlékla kápi, která kdysi bývala jemně mřížkovaná a podšitá hedvábím, ale teď už byla dost zašlá a záplatovaná.

„A Jacob. Chudák přišel kvůli nedoplatkům mzdy.“

Millicent sebou při tom připomenutí trhla. Jejími věřiteli se teď stali dokonce i bývalí služebníci. „A ten třetí?“

„Tvoje sestra.“

Millicent doslova ztuhla.

„Je celá po tobě, i když se obléká trochu pod tvou úroveň.“ Denise se odmlčela, aby si užila to potěšení. „Nevěděla jsem, že máš sestru, drahoušku.“

„Nejsme – nejsme si blízké.“ Posledně se setkaly skoro před dvěma roky pouhou náhodou na nábřeží, když Agnes čekala na veřejný přívoz a Millicent se sirem Humphreym šli kolem, aby si najali soukromý člun. Vyměnily si letmé úsměvy; Millicent si uvědomila, že Agnes sice vyletěla od boku ruky, ale přesto se nakonec spokojila nenápadným kývnutím a vzápětí se odvrátila.

Millicent nechala podnos s ovocnými dorty podnosem, vystrčila Denise ze svého domu a zavřela za ní dveře. Pak brala schody nahoru po dvou. Dveře do zadní ložnice zely dokořán. Vešla a uviděla sestru, jak se zoufale tiskne ke stěně a křečovitě svírá žíněnkový podhlavník zabalený v přehozu.

„Co pohledáváš v mém domě, Agnes?“

Sestra vypadala děsně, pleť měla popelavou a rozčuchané vlasy spečené v jednom chumlu. Očima uhýbala pohledům, dokud Millicent nepřistoupila k posteli, neposadila se a starý slamník se neprohnul pod vahou jejího těla. Agnes se podívala na sestru – oči ztmavlé nevyspáním a – alespoň jak se domnívala Millicent – strachem. „Nemám, kam bych se jinam mohla vrtnout, Mil.“

„Ani k naší matce?“

„Řekla, že jsem si všechno sama vybrala, a tak se teď musím starat sama o sebe, když jsem to chtěla.“

„Proč potřebuješ něčí pomoc?“

„Ač faun spárům sokola unikne a háček osidla zbaví se, až otce i syna i ducha zapějem, tak ostří města varuj se.“

„Nejsi nemocná, Ag? Mluvíš z cesty.“

„Dala mi to, než zemřela. A tohle křičela.“

„Naše matka umřela?“

„*Dúvej, libro*,“ říkal jí on. „*Dúvej libro*. Jako by zpíval.“

„Kdo zpíval? Je naše matka vážně mrtvá, Agnes?“

Zavrtěla hlavou. „Bess Wallerová ne. Ta chudinka u ohně. Zabil ji ten muž s kladivem.“

„Muž? Jaký muž?“

V následujících chvílích Millicent seděla u sestry a chlácholila ji, dokud se jí Agnes nezačala přerývaně svěřovat se vším, co se stalo: se schůzkou s opatem Betléma na Blatech, s odchodem svatého muže po krátkém zléhání, s tichem panujícím, když se oblékala, a s praskáním křoví, po němž do kroužku světla vrhaného ohněm vpadla nějaká krásná dívka. „Snažila se promluvit, viděla jsem, že mi chce něco říct, ale chudinka nemohla popadnout dech a ten muž jí byl v patách. Tak mi vrazila ten raneček, dala si prst na pusku a strčila mě do křoví. A vtom tam už byl on.“ A nakonec došlo na dívčinu smrt – rozhovor ve dvou jazycích, ránu kladivem a to, jak se vrah ve vší tichosti vytratil z mýtiny.

Millicent naslouchala s čím dál větší nedůvěřivostí, vnitřně rozervaná mezi soucitem s Agnesiným zoufalstvím a vztekem na sestru, která jí domů zanesla takovou temnotu. Když Agnes domluvila, vstala a dopotácela se k velké truhle, což byla jedna ze zbývajících součástí zařízení domu, které Millicent musela prodat. Sáhla za ni a vyndala čtverhranný předmět, zabalený v bohatě vyšíváním kusu látky. Dlouze si raneček prohlížela a pak ho podala Millicent.

„Nejspíš ho bude chtít dostat zpátky.“

Svatovavřínecká ulička ve čtvrti Na Tržišti

Joan Ruggová plácla biřice přes ruku. „Není třeba tolik tisknout!“ zakdákala. Biřic, který odváděl bordelmamá k zlatnické dílně rychtáře, před níž stáli dva muži s těžkými holemi, s ní pořádně zacloumal. Joan oba dloubala do žeber. „Vážení troubové z čtvrti, tihle dva,“ dobírala si je. „Mí nejlepší štamgasti.“ Oba muži to však jeden přes druhého popírali.

Eleanor Rykenerová za nimi vešla do místnosti, v níž to ve vzduchu páchlo popelem a tavenými kovy. Na zadní stěně dílny visel obraz svatého Dunstana a na všech možných dřevěných poličkách různé výšky byly vystaveny zlatníkovy nejnovější výtvořy. Lesknoucí se nádobí, náhrdelníky vykládané drahými kameny, stříbrné lžičky vyložené na hedvábí. Na protější straně ležely předměty přinesené k opravě: biskupská berla, souprava spon, etuje s vytlačovanými vzory, džbánec na víno patřící nějakému boháči. Už jen ten džbánec by mi stačil zaplatit byt a stravu na celý rok, říkala si Eleanor v duchu. A jak na první pohled viděla, Joan napadalo totéž nad prsteny.

Dva učedníci právě zhotovovali ze zlatých plátků sponu. Zatímco biřici šoupali bezradně nohama po podlaze, obě doroty se na chvilku posadily, a dokud zezadu nevyšel člen gildy, poslouchaly tukaní, s nímž na sebe drsně narážely obyčejné nástroje a drahé kovy. Eleanor vzhledla rovnou pod nos rychtáře čtvrti Na Tržišti a zároveň nejbohatšího zlatníka severně od Trhové ulice Richarda Bicklea. Byl očima a ušima celé své čtvrti a věděl vše o každém, kdo stál za to, aby se o něm něco vědělo. Bývalý představený městské gildy byl zahalen do pláště z rudého vlněného sukna lemovaného sobolinou a hubený obličej měl osvěžený čerstvým oholením. „Dámy.“

„Mistře Bickle,“ oslovila ho Joan.

„Zdvořilůstky vynechme.“ Bickleův hlas zněl stroze a přísně. Zamnul si ruce. „Dvě z těch vašich neposkvřených panen byly spatřeny, jak se celé

vyděšené řítí z Blat. A teď ani ne sto yardů od místa, na němž vyrazily z mokřiny, byla nalezena nějaká mrtvá paní.“

Eleanor prsty na nohou zaryla do mezery mezi rákosím, jímž byla vystlána podlaha.

„Doufám, že to vidíte stejně jako my, Joan. To děvče bylo zabito v jedné čtvrti a případné svědkyně se pelešily v jiné. Spravování města je někdy složitá věc.“ Rozzářil se otcovským úsměvem. „Ale není třeba to tahat na radnici do Guildhallu, že ne? Radši se vyhneme zbytečným složitostem. Nechtěl bych zase zavírat Hampejzkou uličku a posílat vás i blažené sestry svaté syfilidy do Southwarku, aby vám tam srovnali faldy holí.“

„Samozřejmě že ne,“ ujistila ho Joan a zavrtěla hlavou. „Kdo je to mrtvé děvče?“

Bickle pokrčil rameny. „Není na nás, abychom to věděli. Je v tom nějaké důvěrné spojení s hořčicí, víc mi neřekli.“

„Tak teda nějaká Francouzka?“

„Koronerovi to tak připadá,“ odpověděl Bickle. „Nějakou nóbl paní odvedli na Blata, tam jí rozbili hlavu a mrtvolu nechali na pospas krkavcům. Je to sice smutné, ale není to nic pro nás.“

„Správně, tak to je,“ Joan si mnula prsty bradu. „A proč teda do té šlamastyky zatahujou vás a váš úřad, mistře Bickle?“

„Tlak shora i ze všech stran: na konšela tlačí starosta, na toho zase biskup a tak dále – to ví jen svatý Tomáš. A já dělám, jen co se mi řekne.“

Joan se obrátila na Eleanor. „Co tomu říkáš ty, El? Pověz tady tomu malému pánovi, co potřebuje vědět.“

Bickle se při tom *malém pánovi* celý naježil, ale přesto zachoval klid. Začal se Eleonor vyptávat. „Tak dobře. Především co jsi v tu denní dobu dělala na Blatech? V pět hodin, bylo to tak?“

„Přibližně,“ odpověděla Eleonor a vůbec nespěchala s poskytnutím pomoci.

„Co tě přivedlo tam na mokřinu? K špacírování dvou dorot je to dost neobvyklé místo.“

Pokrčila rameny. „Mužským se tam někdy líbí, v tom hnízdečku u Betléma. Můžou se tam cítit stranou v závětrí – a taky volně.“

„Tam se můžou vrhat na kozy jako nějaké malé děti, kterými stejně jsou,“ vložila se úslužně do hovoru Joan.

Bickle se přestal tvářit tak strašně sveřepě. „Ty ses teda ani trošku nezměnila, Joan Ruggová.“ Dorota mu věnovala dívčí úsměv. Zřízenec se otočil zpátky k Eleanor. „Tak vy jste si tam teda vyrazily s nějakými chlápky, ty a ...“

„Mary Pottsová,“ doplnila Joan.

„Tak dobře, ty a tahle Mary Pottsová jste tam s sebou někoho vzaly, ano?“ Eleanor zavrtěla hlavou. „My jsme naopak někoho hledaly.“

„Někoho hledaly. A koho vlastně?“

Eleanor na to nic neřekla.

„Tak koho jste tam hledaly?“

„Řekni mu to, Eleanor,“ pobízela ji Joan a hlas jí při tom zpřísněl. „Buď mu to povíš ty, anebo mu to řeknu sama, holka.“

Eleanor váhala, poněvadž pocítovala potřebu chránit Agnes.

Bickle se k ní důvěrně naklonil. „Teď už nejde jen o vraždu. Ta dívka, než ji zabili, něco ukradla samotnému vévodovi z Lancasteru. Byla to nějaká kniha. Moc *vzácná*. A z toho, co zřejmě slyším z vašich roztomilých úst, mohl zrovna ten váš *někdo* přijít a ukrást ji zase *jí*, co? Přišel, ukradl to té dívce a pak ji zabil, ne?“ Bickle vzal Eleanor za bradičku a obrátil si její obličej k sobě. Na rtech mu uvízla snítka máty a měl překvapivě příjemný dech, přestože ruce mu páchly kovem.

Eleanor se snažila vyprostit hlavu ze sevření. „O vévodovi z Lancasteru ani o nějaké staré knize nevím vůbec nic.“

„To je docela možné,“ řekl na to Bickle. „Ale já mám podezření, že ten váš *někdo* možná ano.“

„Ale já – já vám o tom nemůžu nic říct, mistře Bickle.“

„Nemůžeš o tom nic říct.“ Sklonil se k ní. „Mrtvá paní je jedna věc, *Edgare*.“ Její mužské jméno doslova vyplivl tónem, který ji vyděsil, a vzápětí jí pevně sevřel paži. „Když se na Blatech najde mrtvá mohovitá francouzská paní, tak se začne vyptávat celé město: biřici, rychtáři, soudní vykonavatelé a konšelé, koroner a jeho náměstek, všichni až po královskou domácnost chtějí vědět, co se stalo.“ Stiskl ji ještě pevněji. „Ale nějaká mrtvá *dorota*? Kdo na něco takového vůbec pomyslí, hm?“ Přejel jí pohledem po obličejí. Zahlédla v něm zákmít zhnusení. „Na mrtvou *hříšnici*, jako jsi ty, nalezenou, jak plave v Hradebním potoce s mrtvolami koček?“

Hříšnice. A tou taky jsem, ať se mi to líbí nebo ne. Tělem muž a duší žena. Jednou jsem *on* a jindy zase *ona*, pro jedny tvrdý pták a pro druhé pěkně pevná řít. Mají-li ovšem na to. Eleanor byla ochotná udělat pro své věrné hochy všechno a být jim vším a také měla spoustu těch, kteří to rádi dostávali a rozdávali podle toho, jak kdo chtěl. Někdy jako muž, jindy jako žena a někdy obojí zároveň, ačkoli to pak mohlo být složitější. Třeba zrovna minulý týden se vyskytl ten zahnojený venkovan, samý sval a chlupatý, jak si jen můžete

představit, ale jak ho zatáhnu do stáje, hned začne řehtat jako nějaký valach. Nebo spíš jako kobylna, když to chce...

„Mluv s tím člověkem, El,“ nabádala Joan Ruggová Eleanor. „Buď promluvíš ty, anebo to řeknu já.“

Jak tam tak Eleanor seděla na zlatnické lavici a život jí visel na vlásku kvůli smrti nějaké neznámé ženy, vnímala, že její strach pomalu, ale jistě přechází nejprve v rozladění a potom ve vztek. Věděla, že Agnes tu dívku na Blatech nezabila. Jenže kdo je Agnes Fonteynová, aby po sobě mohla zanechat takovou spoušť Joaniným dorotám, které by ji pak měly uklidit? Ten zřízenec říká, že jde o nějakou knihu. A *vzácnou*, ukradenou Lancasterovi. A tu teď má Agnes. Co s ní ta kurva vlastně dělá? Ale ještě horší je, že si ji nechává pro sebe po všem, co jsem pro ni za všechna ta léta udělala, i po všech těch penězích a postelích, o které jsme se dělily, a teď tu za všechno mám sedět na lavici soudního zřízence a poslouchat *tohle*?

Eleanořiny rty byly jen kousek od Bickleova ucha. „Agnes,“ řekla. „Jmenuje se Agnes Fonteynová.“ Ale nedodala, že ji nejdřív najde Eleanor Rykenerová.

U Orsanmichele ve Florencii

„Odjíždíš zítra. V Bologni se přidáš k poselstvu.“ Adam Scarlett se uvelebil pohodlněji na stoličce, jedné ze čtyř v nízké jediné světnici, která sloužila jako mnichův příležitostný příbytek. Levá noha mu spočívala na podlaze, pravou se opíral o krb plný hromádek popela a zbytků jídel. Při rozhovoru s Paolem Taricanim se pomalu zakláněl nazad, až se temenem dotkl kamenné zdi, což mu přineslo ochlazení šíje a příjemný protiklad k zatuchlému horku v místnosti.

„To neudělám.“

„Samozřejmě že uděláš.“

„Ne.“

„Bratře Paole...“

„Pošli Tetiho. Nebo Efisia. Ten se na to hodí. Je rychlý a mladý. Chopí se toho, pronikne do toho a zatočí s tím dřívě, než stačí florén dopadnout na podlahu.“

Scarlett nevzal překotné naléhání na vědomí. „Jenže ty jsi nejlepší, Paolo. A messer Giovanni to dobře ví. Proto si k splnění takového mimořádného úkolu vybral právě tebe.“

„Tak to tedy jsem *Il Prescelto*, ten vyvolený.“ Taricani se vyjádřil s tak výrazným sarkasmem v hlase, že si Scarlett začal dělat starost, že by s tou záležitostí mohly nastat potíže.

Povzdechl si, poněvadž si vzpomněl, co mu řekl Hawkwood. *Zpracuj ho co možná nejvíc, Adame. A bude-li se ještě vzpěčovat, přiveď ho ke mně.*

Scarlett to vzal zprava a naléhal na Taricaniovo já, a potom zleva, přičemž se dovolával jeho hrdosti. Nic z toho však nezapůsobilo. Nakonec tedy vstal. „Půjdeme, bratře Paole.“

Mnich se podezíravě zamračil. „Ale kam?“

„Do San Donata della Torre.“ V takovém ročním období tam Hawkwood sídlil ve vile, vzdálené kousek cesty na sever od města.

Taricani sice zavrtěl odmítavě hlavou, avšak přesto ještě neprojevoval sebe-menší známky strachu. To se mohlo změnit, a docela rychle, ale Scarlett ho nechal, ať se vypovídá. „Nepůjdu tam. A tohle neudělám – nesplním ten ‚mimo-řádný úkol‘ a nepůjdu s tebou.“ Odplivl si na podlahu. Svou vlastní. Vypadal, že div nepraskne napětím a je každým okamžikem připraven ke skoku. Ruka mu samovolně sklouzla k opasku.

Scarlett rozpráhl paže, docela pomalu, a založil si ruce v bok. Smířlivě kývl na mnicha. „Bene,“ řekl a s vnitřním odporem k tomu, co bude muset udělat vzápětí, vyšel z domu.

Taricaniův dům stál na slepém konci úzké uličky, která vedla směrem na jih od Orsanmichele. Na opačném konci čekali tři z Hawkwoodových nejsurovějších pochopů, kteří pro tu chvíli sesedli z koní a nechali je přivázané na náměstí. Scarlett jim dal znamení a potom šel číhat před kostel; za stanoviště si vybral ostrý roh ulice Via dei Pittori. Nad hlavou se mu tyčil dům Bigallo, který byl na spadnutí a kolem jehož hroutících se soklů se kupily skupinky žíznivých poutníků, kteří podobně jako Paolo čekali na zázrak, který se neměl nikdy stát. Nějaký starý malíř se svým učněm dokončovali na vysokém lešení jakousi sochu Davida vrhajícího kámen na Goliáše. Scarlettovi vrtalo hlavou, jestli se Paolo rovněž pustí do boje s přesilou, a když ano, jak dlouho se vydrží bránit. Měl opravdu co ztratit, avšak přesto netrvalo dlouho a už klopýtal po náměstí s rukama svázanýma kolem pasu, s modřinou na jednom oku a s natrženým víčkem a otokem na druhém.

Hawkwoodovi muži na tom ovšem nebyli o mnoho lépe. Jeden stržil dlouhou řeznou ránu, táhnoucí se přes celou tvář, kterou si s potlačovaným vztekem otíral, zatímco druzí dva přehodili mnicha přes koně a vydali se s ním přes náměstí. Scarlett si dal na čas a do San Donata dorazil celou hodinu po ostatních. Hawkwood však na něho čekal, a když Scarlett přecházel po nádvoří, *condottiero* právě vycházel z vchodu do vily. Pochopové předtím Taricaniho přivázali k bohatě zdobenému křeslu s vysokým opěradlem, které přinesli ze síně, a na hubených tvářích oběti teď bylo znát několik dalších podlitin a modřina se objevila i na druhém oku.

Hawkwood se postavil před křeslo a upřeně si Taricaniho měřil s přátelským úsměvem na rtech. „Bratře Paole, léta jsi byl muž, co to uměl s nožem nejrychleji ze všech, které měl Bernabò Visconti. Vůbec nechápu, jak tě mohl propustit ze svých služeb.“

Taricani pokrčil rameny. „*Signore* má své metody, messere Giovanni.“

„To určitě,“ souhlasil Hawkwood. „Třeba by bylo zajímavé, kdyby je někdy vyzkoušel na tobě.“

Taricani našpulil rty a zrovna sršel sebestjotou. „Jak je ctěná libost, messere Giovanni.“

Bud' hezky pokorný, varoval mnicha tlumeným hlasem Scarlett.

Hawkwood si klekl na holou zem. Položil Taricanimu dlaně na kolena a zahleděl se mu zhluboka do očí. „Máš krásnou ženu, Paole.“ Nechal to vyznít a pak dodal: „A dcerušku, která den po dni dospívá. Mí lidé ji vídají na tržištích, Paole. Nemůže jí být víc, než řekněme tak deset, jedenáct let?“

Mnich přikývl a oči mu potměnily.

„A to její jméno, Paole. Něco pozoruhodného, vid', ale já si na ně nemůžu vzpomenout. Pomoz starému člověku, Paole. Jak se jmenuje tvá dceruška?“

„Pic-Picco-Piccola-Piccolamela, pane.“

Hawkwood se ušklíbl, když viděl, že to s Taricaniho leze jako z chlupaté deky. „Piccolamela. Teď si to už budu pamatovat! V mé rodné řeči to znamená ‚jablíčko‘. Nádherné jméno pro tak nádherné děvče, toho panenského parčanta mnicha, který nedodržuje celibát. To jméno jsi jí vybral sám, Paole?“

„To moje – její matka, pane.“

„Tím líp pro ni. Piccolamela. Tak co s tím?“

Hawkwood plácl dlaněmi na mnichova stehna a četl mu v očích novou hrůzu. „Je to ale zvláštní náhoda. Víš, jaké ovoce mám nejraději, Paolo?“

Taricani zavrtěl hlavou.

„Ty to neuhodneš?“

Mnich opět zavrtěl hlavou. Tentokrát ovšem už méně sebestjě.

„Jablka, bratře Paole. Nejraději mám jablka.“

Taricani si bleskově přešel jazykem rty.

„A víš, jak je mám rád, Paole?“

Vrah zůstal zticha.

„Zelená, Paole. Mám rád jablka, dokud jsou ještě zelená.“

Taricani se nejprve pokusil uvolnit z pout, ale vzápětí už následovaly naléhavé prosby: „*Ne, messere Giovanni, to neuděláte, messere Giovanni, vždyť je to ještě dítě, messere Giovanni, mějte slitování, messere Giovanni, slitování, slitování, slitování!*“ Scarlett chvíli poslouchal, potom se však zahleděl na okolní vrchy a setrval tak, dokud se doprošování nezměnilo v dobře známé úpění čerstvě zlomeného člověka.

Hawkwood vstal a promluvil zcela věčně. „Osud dcerčina panenství máš zcela ve svých rukou. Jestli nás odmítneš, tak ji dnes večer budeme mít ve své moci stejně jako tu tvou kuběnu. A donutím tě, aby ses na to díval, Paole Taricani. Nejdřív ji okusím sám, pak ji předám tady Scarlettovi a nakonec přive-

deme od řeky celou posádku. Budu-li muset, uřežu ti víčka, aby ses musel bezmocně dívat na to, jak se jí budou všichni zmocňovat, jeden po druhém a všemi způsoby, jaké si lze představit. Sám dobře víš, že to udělám. Viděl jsi sám, jak jsem dělal horší věci. Propánaboha, ty jsi mi s nimi přece *pomáhal*, Paole. A nesplníš-li své poslání, jestli se dovím, že jsi to zpackal nebo že jsi utekl, tak potom – potom tu tvou Piccolamelu odvezu do Benátek a prodám ji Turkům. Na dóžecích trzích s otroky taková jablíčka slušně vynášejí.“

Hawkwood se sklonil nad mnicha, který se strachem pomohl. „Když to, Paole, naopak uděláš, pak věz, že se o tvou dceru i o tvou ženskou řádně postarám. Nebudou jim chybět florény a nikdo se jich ani prstem nedotkne. A jestli se nevrátíš, tak nad nimi stejně budu držet ochrannou ruku. Tvá dcera se, přestože je nemanželským potomkem polovičního pátera vyklouze, dobře provdává.“

Scarlett spatřil v Taricaniových rysech rezignaci a na ramenou skleslost způsobené porážkou. Ale jen na okamžik. Taricani se přece vyznal a tentokrát šlo o úkol, který byl jako každý jiný. Prostě jen úkol a nic víc. Scarlett sledoval, jak se mnich zhluboka nadechl, sklopil hlavu, ale pak vzhlédl k Hawkwoodovi a z očí mu sršel chladný plamen rozeného zabijáka. „K vašim službám, messere Giovanni.“

Hawkwood mu poklepal po rameni. „No tak dobře.“ Začal rozvazovat uzly a vyprostil Taricaniho z křesla, k němuž byl připoután. „Místo setkání je Bologna. Od nás dostaneš k těm, kteří doprovázejí poselstvo, ještě čtyři zbrojnoše. Z Bologně pak dále přes Aostský průsmyk do Ženevy a odtud z Basileje po Rýně až do Kolína. Dál bude následovat namáhavá jízda do Hamburku, odkud odpluješ do Doveru. Ve Flandrech se pravděpodobně soustřeďují Francouzi, a tak se po zemi není možné dostat do Calais.“ Už když Hawkwood odříkával místa, přes která má vést cesta, Scarlett slyšel v hlase svého pána směsici tesklivosti a očekávání, ještě víc zdůrazněných touhou, aby tu cestu mohl vykonat sám.

„Do Londýna dojedete přibližně v třetím květnovém týdnu a všechno je stanoveno na..., zkrátka tady Scarlett tě seznámí s podrobnostmi. Měl by to být krásný jarní den.“

Hawkwood vešel dovnitř. Scarlett mluvil s Taricanim ještě chvilku a potom houkl na pár mužů, kteří ho přivlekli z Florencie. „Doprovodte ho zpátky k Orsanmichele. A tady, Paole, to je pro tvou ženu a pro Piccolamelu.“ A hodil měšec na holou zem. Taricani si promnul zápěstí, sáhl po měšci a nahlédl do něj. Podíval se po Scarlettovi. Následovalo strohé přikývnutí. Úkol bude splněn, a dobře, bez ohledu na cenu, jakou za to bude nutné zaplatit. S tím pak

Paola Taricaniho odvedli zpět do Florencie, aby se mohl navždy rozloučit s rodinou.

Hawkwood se ve vile upřeně zahleděl na erby svého otce Gilberta Hawkwooda s vyrůstajícím lvem s rozchlípenými nozdrami, které teď patřily jeho bratrovi, úponky plazící se po stranách a ve středu. Dědici, jak Hawkwood s oblibou nazýval svého bratra. Kondotiérův vlastní erb, umístěný na mnohem čestnějším místě na východní stěně, sestával z jediného sokola nad hustou spleť révových úponků.

„Otec byl podivín, Adame,“ pronesl Hawkwood uprostřed houstnoucího šera. „Představ si, že měl tři syny a všem dal jméno John. Nejstaršímu a zároveň dědici rodového jména se vším, co k tomu patří. Nejmladšímu, rovněž Johnu Hawkwoodovi, který měl to štěstí, že zemřel mladý. A prostřední? Ano, správně: taky John Hawkwood.“

Opovržlivě si odfrkl. „Prostřední John, tak mi říkala matka. ‚Dá si teď Prostřední John mošt?‘ Je čas, aby se pan Prostřední John šel učit!“ A tak se to všechno hromadí, že? Thornbury a ti ostatní beze slova poděkování utekli zpátky cucat Lancasterův cecek. Můj zeť odvedl mou dceru a teď zasedá v parlamentu, jeden z nejpřednějších mužů v celém Essexu. A pak celá ta záležitost s Chaucerem...“

„Koupil sis už půlku řečeného hrabství, Johne,“ řekl na to Scarlett. „Sible Hedingham, panství kolem Gosfieldu.“ Položil Hawkwoodovi ruku na rameno, což bylo gesto stvrzující, že si s kondotiérem běžně tyká. Hawkwood to sice snášel, když byli sami, ale Scarlett takové výsady přesto málokdy využíval. „Patří ti větší část Anglie, než na jakou se kdy vzmohl tvůj bratr, nemluvě o Coggeshaleovi.“ To byl zeť. „Máš naprostou jistotu, že je to nejmoudřejší postup? Chceš právě tohle pro sebe, hodláš znovu získat dědictví za takovýchto podmínek?“ Scarlett se celé týdny snažil kondotiéra odradit od jeho temného úmyslu a poslední, i když chabý pokus tedy nemohl škodit.

Hawkwood zvedl ruku a poklepal Scarletta po předloktí a pevně ho za ně uchopil, zatímco současně kývl na svůj rodinný erb. „To už se netýká mě, Adame, ale mého syna.“

„Tvého syna – syna, pane?“

„Donnina ho nosí v břiše. *Cítím*, jak se tam peče.“

To byla pro Scarletta novinka a – jak se domníval – z těch slov trochu číselo přání, které se stalo otcem myšlenky.

„Další sir John Hawkwood se stane urozeným pánem, Adame. Možná dokonce hrabětem, kterého nobilituje sám král. A ani já tomu chudáčkovi

nepřinesu prokletí v podobě bratra. Snad mu dám jméno George.“ Hawkwood se usmál a podíval se na přítele. „Nebo Adam.“

Scarlett to vnímal, a tentokrát niterněji. Žhavý žár nevyhnutelnosti a osudu. Sir John Hawkwood byl drsný muž, nejdrsnější ze všech, jaké v životě poznal, ale tento jeho úmysl udělal z velkého námezdného žoldnéře obyčejné klubko rozbředlých citů. „Na jménu, které mu dáš, sotva záleží, Johne. Šlechtictví ponese jeho rodové jméno.“

„To jsi řekl dobře, Scarlette.“ Hawkwood se obrátil zpět ke svému rodovému erbů a v očích mu plála ctižádost příslušející mnohem mladšímu muži. „Anglie, Adame,“ řekl kondotiér. „Nastal čas vrátit se domů.“

Síň v Templu

Tisíce houpajících se lampiček vrhaly pekelný přísvit na příkrčené učeníky, kteří v lezavém ovzduší všichni do jednoho podupávali nohama a dychtivé obličejy měli zešedlé kouřem klesajícím k zemi z hrstky komínů, které se v té končině podařilo od povstání znovu postavit. Uprostřed dvora jsem zpomalil a prostě je sledoval – jejich nahromaděnou energii, strach z odmítnutí, opatrnou hrdost na tento rituál přijetí, což se všechno dalo vyčíst z nervózních póz, jež při čekání zaujímali. Čtyřicet mladíků, z nichž se do večera měla pouhá polovina stát obhájci.

Od mého méně oficiálního zasvěcení v Templu sice uplynulo už patnáct let, ale přesto mi z toho pořád hrůzou vstávaly vlasy na hlavě. Jakmile jsem vešel pod řadu klenutých oblouků v ambitu, zastavil mě známý hlas. „Jsi to ty, Johne Gowere?“ Otočil jsem se a spatřil Thomase Pinchbeaka, který se, zavěšený do Chaucera, belhal okolo kostela v Templu. „Počkej přece.“ Otřel si vysoké čelo, zdůrazněné přiléhavou bílou čapkou, kterou nosili členové jeho řádu. Část jeho vetché váhy nesla hůl s opěrkou.

„Dobrý večer, Thomasi. Geoffrey.“ Vzal jsem jeho hůl a druhou paži a přitom jsem mu přejel po hedvábné šňůře, jíž měl přepásaný svůj nařasený talár. Pinchbeak byl muž, který byl skutečně hoden svého jména,* protože měl dlouhý ostrý nos, který trčel nad rty sešpulenými kvůli nějakým blíže neuvedeným proviněním. Chaucer po mně za zády královského justiciára vrhl významný pohled, který jsem s nenápadným kývnutím opětoval. Od setkání v krčmě U Mnišské krve jsme spolu nemluvili; o knize jsem se mezitím nedověděl nic určitého a také jsem nechtěl, aby si myslel, že se mu vyhýbám.

„Vidím, že si pěkně číháš za bukem,“ řekl mi Pinchbeak a já jsem se tomu přátelskému štouchnutí usmál. Má dvojznačná spojení s právníckými kruhy

* Mluvicí jméno: *pinch* znamená štípat a *beak* zobák. (Pozn. překl.)

Pinchbeaka, čerstvě přijatého za člena Řádu bílé čapky a jednoho z nejmocnějších právníků v celém království, jehož od jmenování soudcem královské stolice dělilo už jen panovnickovo přikývnutí, občas upřímně pobavila.

„Mluvit tu máš ty.“ Ukázal jsem přes uličku na konec zástupu hrnoucího se do síně. „Jako vždy pozdě.“

„Jistě, ale omlouvá mě mé zranění,“ bránil se, něco v jeho očích však prozrazovalo, že jeho žoviální vystupování je jen hrané. Pinchbeak, který měl pevnou a šlachovitou postavu, byl u Poitiers zasažen šípem do levého stehna, přesto však vytrval na svém místě v šiku a bojoval dál ještě celé hodiny, což mu vyneslo nejen zchromení, ale i legendární pověst. Když uplatnil zlato a povýšil na justiciára, nikdo v celém království mu tu poctu nezáviděl. Toho večera se mu však v obličejí zračilo znepokojení a zřejmě chtěl ještě něco dodat, ale vtom ho obklopila skupina dalších právníků a rozjařeně ho vtáhla do davu.

Chaucer sledoval, jak Pinchbeak vešel dovnitř, a potom se s obličejem staženým obavami obrátil na mě. „Nic?“

„Vlastně ne.“

„Co říkala Swynfordová?“

„Skoro nic,“ odpověděl jsem a zároveň se rozhodl, že nepovím nic o krádeži knihy ani o zvláštní narážce, kterou Swynfordová udělala na její věšteckou povahu. Nejdřív jsem se potřeboval dovědět něco víc, a kromě toho jsem neměl ve zvyku jen tak rozdávat poznatky, dokonce ani tehdy, když šlo o důvěrného přítele. „Nemá ji, když to chceš slyšet. Sama se opatrně pozeptá.“

„Chápu,“ opáčil Chaucer a změřil si mě pochybovačným pohledem.

„Vždyt jsem teprve začal pátrat, Geoffrey,“ řekl jsem, poněvadž jsem ho chtěl alespoň něčím potěšit. „Londýn je přece velké město. A nějaká kniha může být kdekoli.“

Na to důrazně přikývl.

„Ještě na jednu věc se chci zeptat.“ Vytáhl jsem ho z lidského proudu. Pohledem prudce střelil ke dveřím síně a pak zpátky k uličce, zatímco já jsem se k němu naklonil a přiblížil mu ústa jen na kousek k uchu. „Co ta kniha, příteli, podle tebe vlastně je? Co z toho, co o ní víš, jsi mi neřekl?“

Na tváři jsem ucítil jeho dech. „Nejspíš toho o ní vím den ode dne méně.“

„A uvědomuješ si, že nejsi jediný, kdo po ní pátrá?“

„To je mi jasné,“ ujistil mě. „Ale potřebuju, abys ji našel první, Johně.“

Odtáhl jsem se od něho a podíval se mu do očí. „Znáš mě a víš, co umím. Jestli tu je a má-li být nalezena, tak ji najdu.“

Chaucer mírně zvedl ramena, a než se vrhl na oslavování, pevně mě uchopil

za paži. Rozešli jsme se u klenutého vchodu do hodovní síně, v níž už byly u slavnostní tabule usazeny stovky právníků, kteří si z mis nalévali polévku a z podnosů obestřených treskami s omáčkou a sviňuchami nabírali maso. V přední části místnosti stálo pojízdné pódium, přikryté látkou, jež zahalovala vše až na kola. Právě když jsem si našel místo, u jednoho vzdáleného stolu pozvedli číše a zapěli. Shromáždění se přidali a všeobecný rámus stoupal k trámovému stropu a ještě výš až k ztemnělým prostorům na výsostech.

*„My právníci potřebujeme dvakrát dva plné tupláky
k naplnění právníckého džbánu.
Po jednom jsme veselí, po dvou učíme,
po třech věstíme.
A na svázání právního mozku a právního jazyka,
právníkovy ruky a myslí
jsou třeba dobré čtyři tupláky.“*

Při posledních slovech o sebe třeskly poháry, až obsah vystříkl na všechny strany. Toho večera musela postní zdrženlivost jít stranou. Pokřikování vzbuzovalo staré známé touhy. Sice jsem v Templu strávil dva roky, které rozhodly o celém mém dalším životě, ale otec mi přesto nedovolil, abych se toho oboru přidržel. V té době se praktikování právníckého řemesla pro syna nižšího šlechtice považovalo za poněkud nedůstojné. Kdybych se narodil o deset let později, mohl jsem toho večera místo na lavici zahalené nevědomostí klidně sedět s Pinchbeakem a dalšími znalci právních precedentů – justiciáry.

Nervózní uředníci čekali v zástupu na pasování. Když předstoupil první nadějný adept, předsedající mistr se předklonil a popadl ho za talár, což byla známka jeho nehodnosti. Mladý muž se odvrátil a při pomyšlení, že ho čeká další rok, než se mu dostane nové příležitosti k přijetí, mu do očí už stačily vyhrknout slzy. Během krátké doby ho následovalo několik dalších nešťastníků, dokud za velkého potlesku v přední části síně nenastoupili úspěšní uchazeči. Následovalo několik pompézních projevů, načež po pečivu a pivu začala hlavní část slavnosti.

Povstal mistr obhájců Stephen FitzWilliams. S potěšením se ujal své role a vyskočil na pojízdné pódium. Nohy se mu volně klátily mezi koly a talár visel přes tenkou tyč korby. Rozpráhl ruce nad hlavou, aby si zjednal ticho.

„Páni právníci,“ zanotoval. „Přeji vám hezký večer a příjemný požitek z naší rozpravy!“

„Hurá! Hurá! Hurá!“ odpověděl mu shromážděný dav.

„Jakožto váš nově ustanovený svrchovaný pán, panovník, císař a král...“

Někdo po něm hodil rybí kostrou.

„To si odpusťte!“ Mistr si hlasitě odkašlal. „Připadlo mi, abych rozhodl o závažné záležitosti dnešního večera, která vám má být předložena k projednání.“

„Hurá!“

„Loni jsme při podobné příležitosti debatovali o několika nejasných ustanoveních Mertonských statut, není-liž pravda?“

„To tedy ano.“

„Naše disputace zahrnovaly nařízení o neoprávněném vydědění. V latině našeho milovaného parlamentu to znělo: *‘Et inde convicti fuerint’* et cetera et cetera. Což se v našem francouzském žargonu glosuje: *‘Ceoy serta entendu en le breve de redisseisin vous vous cadew hahoo haloo’* a tak dále a tak podobně. Máme snad znovu zabrousit na tuto dokonale vymrskanou půdu, vyschlou jako kost roztlučanou v moždíři?“

„Nikoli!“

„Snad bychom se mohli nimrat v soudním nařízení o novém neoprávněném vydědění.“

„Nikoli!“

„Při nájemcově neplnění *en le taille*?“

„Nikoli!“

„Při nezákonném přivlastnění neoprávněným pánem?“

„Nikoli!“

„Při krádeži?“

„Nikoli!“

„Při přehmatu?“

„Nikoli!“

„Podle zákona o úpadku?“

„Nikoli!“

„Tak potom tedy nemám na vybranou!“ FitzWilliam, ten mistr řečnického projevu, přivedl mě i všechny ostatní ve velké síni k tomu, že jsme nedočkavě poposedli na okraj židlí.

„Tématem naší letošní debaty bude záležitost všeobecného a naléhavého zájmu.“ Předklonil se a z jeho pronikavého šeptání číselo napětí. „Domnívám se, že tématem naší březnové disputace, mí matrikulující pánové, musí být...“ Zámka se vlekla, dokud FitzWilliam s hlavou zvrácenou nazad a s nosem

směřujícím k velmi vysokému stropu pronikavým hlasem nevykřikl: „MUSÍ BÝT VRAŽDA!“

Mladí i staří, jedni jako druhí, vydali všeobecný výkřik, po němž následoval dlouhotrvající potlesk. Když tleskání a dupání po chvíli utichlo a přítomní se vrátili na svá místa, přešel jsem pohledem po vyšších lavicích, na nichž na čestných místech seděli justiciáři či znalci práva, především precedentů. Thomas Pinchbeak se, jak jsem spatřil, předkláněl a dost naléhavě promlouval ke svým dvěma kolegům. Docela jsem chápal jejich úžas, poněvadž dokonce i slavnostnější debaty obvykle zahrnovaly jemnější detaily týkající se majetkových deliktů a pří. Proces řešící případ vraždy by sice nebyl bez precedentu, ale přesto by vyžadoval místo pouhého divadélka právní přísnost. Trochu mě překvapilo, že se ti mladí lidé rozhodli pro takové téma.

FitzWilliam seskočil z vozu a uchopil cíp drapérie. „Služebníci práva,“ vykřikl se vzrušeným pohledem v očích, „svěřuji vám pro dnešní večer soudní stolicí!“ A jediným trhnutím stáhl z vozu plachtu. Zatímco shromáždění vnímali předstíraný proces, konaný na voze nesoucím pojízdné jeviště, přísné soudce v jednotvárné řadě, hrbatého zapisovatele a konečně obžalovaného cenícího zuby, připoutaného za ruce a za nohy k zábradlí, který měl obličej zrůzněný předstíranou předtuchou toho, co ho v představách v blízké budoucnosti čeká, zazněl bouřlivý potlesk.

Nejpozoruhodnější součástí představení ovšem byl výjev provozovaný na úzké plošině vyčnívající z levého čela vozu. Zakrslý hloh, zasazený v dubové kádi, znázorňoval místo pod širým nebem stejně jako zem volně rozhozená okolo ní na několik prstů silně. Na zemi ležel tvář k zemi mladík s nahou hrudí, s břichem a nohama vězícíma v pestrobarevném oděni a se zadkem zdůrazněným vycpávkami.

„Naše oběť, jestli račte!“ překřikoval FitzWilliam bouřlivé výbuchy souhlasu. Herec se zvedl na kolena a udělal ze sebe ďábelskou postavu. Hrud' měl úplně oholenou a pomalovanou širokými obloučky, které měly naznačovat prsa. Mezi nohavicemi obleku měl vsítý trojúhelník nějaké zvířecí kůže. A z hlavy, ozdobené parukou z dlouhých černých vlasů, se mu v lesknoucím se čúru táhla záplava červené barvy, která vytékala ze zaschlé rány vyvedené s děsivou podrobností.

Znovu jsem pohlédl na skupinku justiciářů. Nejméně pět z těch mocných mužů bylo zřetelně rozrušeno a z jejich gestikulace bylo patrné, že jsou výrazně nespokojeni s námětem představení. Přesto se však mezi nimi projevoval jakýsi rozdíl – domyslel jsem si, že někteří z nich by disputaci o vraždě